

spaudos

knygos jau

"ATA".

os vėliausias išda-
aiškinta visokios
ergėti, pripildyta

Instituto.

žinot, toj knygoj ra-
susituokim, ką li-
Vadovas į Svelkatą",
kuris tik ateis 10 e-
SVEIKATA dykai
ms, vyrams ir mot.
išaugot, kaip jas iš-
nygoj atras sau reiš-

okl daktar, kad na-
DOVA į SVEIKATA.
daktarai, vyrų ir
ulėjimui ligų vartoj
Kad ne ypatingai, tai
bus prisieusti vaistai.
Vaistai išsiuntinai
Rusijai. Adresuok:

Institute
York, N.Y.

nuo 10 ryto iki 1 p.
itute.

ų linijų laivų.

icija į visas ša-
iai ir pigiai.

ietų.

gtinių valetjų.

phia, Pa.

.Graičūna

lsted st. Chicago,

as ligas be skiriam

as, Moteria

ilku. Priemimo

ir nedelionis: Nu

cl 9 vakaro.

Yards 7399.

KOVA

KOVOJ
TU ĮYSI
SAVO
TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:	ADRIAS:
metams 2.00	1815 Moyamensing ave.
pusemečiui 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Philadelphia, Pa. 14 Vasario (February) 1908 m.

Nr.7 Metal IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Bedarbes priežastys.

MES socialistai neprivalome tylėti prieš gyvenimo šauksmus bei užklausimus, kurie paliečia visuomenės reikalus arba skriaudžia eksploatuojamųjų (išnaudojamųjų) luomą. Socijaldemokratija; kaip proletarijato avangardas ir teisingas sargas, negali nė ant valandos užništi, kokiose sąlygose gyvena tos ar kitos šalies darbininkai, negali nepažinti ekonomiškų ypatybių, vedančių prie nepaprastai greitų permainų. Kapitalistiškos išdirbystės budas, apsiautęs visą pasaulę, iššaukia vis žymesnę ir žymesnę konkurenciją tarp atskirų kapitalo vartotojų individuumų, tarp atskirų trustų, sindikatų ir tt. Rezerviška darbininkų armija, visada gatava parduot kapitalistui savo spēkas, padeda bujot tai konkurencijai, bet prie to prisideda dar technikos išsivystymas ir mašinų pageriujimas. Kiekvie-

nam turėiui geistina, kad ant rinkos pirktų tik jo išdirbystės daiktus, o kad tą pasiekti, reikia, kad tie daigtai būtų geriau padaryti, negu kitų pabirkantų, kad pigiau būtų parduodami, kad pardavėjai būtų atsakanti savo darbe. Kiteip jis gali subankrutyt, nes, atsiradus ant rinkos kitos firmos geresniems ir pigesniems produktams, nuo jo niekas neims. Dėl konkurencijos išlaikymo kapitalistas stengiasi įgyti naujausius išradimus, pigiausius ir greičiausius daiktų pervežimus, sumažina darbininkams algas, jieško gambiausių pardavėjų. Smulkesnieji turėiai, nepajiegianti to padaryt, bankrutija ir pastoja proletarais. Nepasilieka nepaliestas toje kapitalistų kovoje ir darbininkas: jam netik pigiai už darbą apmokama, bet ir to paties gan greitai nelieka. Žodžiu, ačiu dabartiniame dalykų stoviui, ačiu kapitalo veiksams, kasdienu prieš mus

kyla vis nauji ir nauji klausimai, vis didesni ir didesni reikalavimai, luomų atsinešimai darosi aštresniais. Turėdama tą viską akivaizdoj socijaldemokratija panaudoja kiekviename atsitikime atsakančią tam laikui taktiką, neperstoja kovojus už laikinį darbininkų buvį pagerinimą, bet kartu su tuo da kartą ir da kartą primena proletarijatiui jo pareigas, da kartą ir da kartą išstato savo principus, kuriuos patvirtina paties gyvenimo faktai. Paimsime nors dabartinį Amerikos krizį. Jis atsižymi tuo, kad apsiereiškė netik beveik visose pramonės šakose Amerikoje, bet skaudžiai atstliepė ir kitose šalyse. Ir tas aiškiai liudija, kad kapitalas tarptautiškas. Pažiūrėkite tik tai į prekybą: ant kiekvienos rinkos atrasite daiktus iš įvairių viešpatysčių. Kokia šalis negauna iš Amerikos akmeninių anglių, geležies, vario ir šiaip visokių mechaniskų ir techniskų įrankių? Kas nėra valgęs Šveicarijos surio? Kas neragavo francuziško vyno? O tabako iš Turkijos kur neatveža? Iš kur visos šalys gauna geriausiąją arbatą, jei ne iš Kinijos? Dėl trumpesnio aiškinimo užteks ir paduotų nurodymų. Apart gatavų tavorų, vežami iš vienos šalies į kitą šalį produktai dėl apdirbimo. Teip iš Rusijos išveža daug medžių, javų, linų ir kitokių daiktų, iš Turkijos gabena tabaką į Rusiją ir kitur dėl apdirbimo. Randasi kapitalistai, užduotis kurių yra rinkti ir statyti žalius produktus įvairioms industrijoms. Teip daugelis rudų kasyklių savininkų, savininkai vinuogių plantacijų, burokų plantacijų, girių supirkėjai patys neturi dirbtuvių ir pabriku, o veža pagamintus žalius produktus išdarbystės įrankių savininkams. Tųjų dalykai eina gerai, kol randasi užtektinai rinkų tavorams parduoti; tada ir žali produktai greitai sunaudojami, kas atneša jų pristatytajams didelį pelną. Darbininkas tame laike gal pareikalauti didesnės užmokesnės, nes jo rankos yra labai reikalingos. Atsidarius plačioms rinkoms, kiekvienas kapitalistas stengėsi pripildyti jas savo išdirbystės vaisiais, nes nuo to priguli jo gyvavimas. Jei jis nepasisukbys, tai jo konkurentai paims viršų ir privers subankrutyt. Nė vienas iš kapitalistų nežino, kiek tavorų pristatys kitų firmų savininkai ant rinkos, o statistika tamė dalykė nelabai gelbsti, kadangi, prasidėjus bujot kokiai nors pramonėi iš priežasties rinkų atsidarymo, gan lengvai gaunama kreditas, prie pagalbos kurio toji pramonė gali but padidinta. Milžiniški išradimai technikoje ir nauji susinešimo keliai teipgi neduoda laiko apsimąstymui. «Užsimąsčiusius gaidžiai muša», — skamba pramonininkų priežodis. Ištikrųjų, jeigu kurs iš kapitalistų pradėtų skaitliuoti, kiek kiti jo draugai pagal išdirbystę turi pajiegy, tai jis baisiai apsiriktų: persipildymas arba atsiradimas naujų rinkų viena diena gali permaintyt dalykų stovį; naujos sistemos mašinų įvedimas arba pramonės padidinimas teipgi kas valandą gali suardyti padarytus plenus ir skaitlines. Išeina, kad «jei paisysi, neišloši». Reikia lošti aklaui, nepaisant, nes tokiu budu visgi gali išlošti, o laukimas ir išrokavimas, beabejonės, privers prie bankruto. Ir lošia mūsų kapitalistai, vienas su kitu varžydami. Išdirbystės budas šiandien teip grietas, kad bežiurint rinkos prisipildo tavorų, kurių atplaukimas vis auga ir auga, o pirkėjų skaitlius mažėja, ir ant galo visai pranyksta.

Pasilieka vaizbunai su glėbiais neišparduotų tavorų, tankiausiai paimtų į skolą. Prisieina juos parduoti už pusę priekės, nerėtai su nuostoliais. Išdirbystės užvedėjui šiame atsitikime sukasi galva į visas puses: supirktos mašinos, nusamdyti darbininkai, išdirbti ir žali tavorai guli, — kas daryt? Visoki kreditoriai reikalauja skolos sugražinimo, o visas turtas įdėtas į padarytus daiktus, kurių nėra kur parduoti. Jei tuli kapitalistai skolos ir neturėtų, tai visgi jų pramonė pusta, kadangi, iš priežasties tavorų padarymo per daug, ji turi sustoti. Pabrikams sustojus, ir žalių produktų gaminimas nereikalingas. Dėlto išgirdę apie išdirbystės sustojimą visokie kontraktorai, pristatytėjai ir tiems panašus lyg iš miego atsibunda: pamato, kad jų skolininkai bankrutija arba visai atsisako imti siulijamą medžiagą, kurios teip daug pagaminta. Ir teip, sumažėjimas rinkų dėl kokių nors tavorų paralizuoja tos pramonės šaką. Nukenčia labiausiai tame darbininkai, likdami be darbo, bet bankrutija ir kapitalistai, ypač smulkesnieji. Tik labiau įsišaknėjusieji pajiegia išlaikyti tą baisų smugį.

Kada apsistoja viena pramonės šaka, tada ir kitos verčiamos prie to. Teip jei geležies išdirbystė neeina, nereikalingas rudos kasimas, naujų mašinų tai išdirbystei darymas, fabriku budavojimas, nereikalinga tiek geležkelių, telefonų ir telegrafų, nes jeigu tokia išdirbystė, kaip geležies, sustoja, bereikalingi susižinojimai apie ją. Anglių ir elektrikos teipgi ji nebereikalauja. O jeigu teip, tai visose pramonės šakose daibininkų dirba mažiau, nes ten darbai sumažėjo iš priežasties geležies fabriku sustojimo, tada ir drabužių jie nudėvi mažiau, ir pragyvenimą veda skurdėsnį, nes užlabiausiai pasidaro mažesni, o kiti visai be darbo lieka.

Dar laimė, jei pramonė sustoja vienoje šakoj, o jei išsiplėtoja į kelias išdirbystės šakas, tai savo ekonomiskiu apsiereiškimu, kuris tame atsitikime vadinasi kriziu, tokis sustojimas daro savo draugais ir visas kitas pramonės šakas. Prasalinti tą nėra jokio budo prie dabartinio kapitalistiško išdirbystės budo, nes laisva konkurencija, tas progreso faktorius, visada pagamys tavorų per daug, o rinkų jų pardavimui darosi mažiau ir mažiau, kadangi žemės kamuolis permažas dėl šiandieninės išdirbystės, kadangi kiekvienoje šalyje randasi savi kapitalistai, kurių tavorams teipgi permažai rinkų.

Tas apsiereiškimas liudija tik tą, kad pats kapitalizmas veda mus prie susipratimo, prie socializmo, kad jis priverčia kapitalą koncentruotis į nedaugelio rankas.

Yra dar kitos priežastys krizio, kurias paaiškinsiu kitą sykį.

Antonov.

Amerika ramybės laike.

KOKIA nepaprasta šalis ta Amerika, — kaip kokia skurdžia! Daugumas prispaustųjų mąsto, kad Amerika tai tokia šalis, kur tik gyventi ir gyvent! Tokia turtinga šalis, tiek lobio, tiek pinigų turinti. Tuo tarpu užmiršta, kad jis, varg

šas, ir palytėti negali tų visų turtų, o jo gyvastis prigul nuo tų, kurie visus tuos lobius turi sugriebę.

Darbinikiškos spėkos kasmetai pribūn dešimtims tūkstančių; vis dirb ir dirb ir darbdaviai neužsiganėdiu darbininkais, spaudžia kuo-smarkiansia, kad tik daugiau padirbtų turto, o užmokestį numažin iki žemiausiam laipsniui; su didžiausiu vargu darbininkas vos išsimaityti, kasdiena dirbdamas. Ant galo, pridirbo visokių turtų, išdirbinių, prikrovė kupinas krantuves, ne tik savo šalyj, bet ir Europoj, Azijoje, Australijoje, žodžiu sakant — visas šalis, kur tik begalėjo. Bet, kad būtų vienybė ir sutarimas turčių, tai reik tam-tikrai susiorganizuoti, susirakinti «trustu» ir nuspresti prekes. Teip ir pasidarė.

Gitįkim prisižiūrėti į darbininkus. Sakėm jų gyvastis prigul nuo turčių. Ar gi? Matysime.

Pažvelgus į statistiką 1907 metų reik nusigąsti! Šaltas šiurpulis perbėg per kūną. Teip nemielas gyvenimas žmogaus darbininko, da pasidaro žiauresniu... Kiek buvo gyvų aukų visokiuose atsitikimuose! Būt laimėta nemenką karę ir mažiau pražudžius žmonių, negu žuvo «ramioj» Amerikoj per vienus tik pereitus metus visokiose kasyklose, pabriuose, ant gelžkelių, prie budinkų ir tt.; įsekmu, žuvo 41,731 darbininkas, o sužeistų liko 399,451.

Kitaip sakant Amerikos kapitalistų giltinė kas metai ryja dešimtis tūkstančių gyvasčių ir šimtus tūkstančių padaro netinkamais prie darbo, išmesdama koliekas, elgėtas ant gatvės liuosam likimui, stačiai šalčiui, alkiui į nasrus. Klystume, jeigu palygintume ramiąją Ameriką prie tikros revoliucijos, kurioj grumias mūsų broliai už liuosybę. Jeigu yra skirtumas, tai begu tik tas, kad ten su carizmu ir kareiviais, o čia visai nelauktinai. Atleiskit neapmislų prasitarimą: ir čia teip pat kareiviai yra statomi prieš darbininkus, ir jų pribuvimo gali kas-valanda laukti, kaip tik manai apginti jau seniai iškovotas teises... Be svarstymo gali pasakyti: per darbininkų kraują, nebūtų matyti žemės! Kiek pralieta — nebesurinksiame. Bet kas neleis jiems daugiau lieti, nes turčiams trošku be darbininko kraujo... Negaliu to sau išrišti: ar išnaudotojai nutroks be darbininkų kraujo? ar turės paskęsti darbininko kraujuose?!

Bet statistika (skaitlinės) kalba daug reiškiančiais žodžiais. Žinome, kad pereitais metais s t r e i k u o s e sužeista 43, o užmušta 189 darbininkai. Ką tas reiškia? O, tai nieko keisto nėra. Juk valdžia lūpomis visokių prezidentų sako užstojanti už darbininkus. Tai ir aklas, rodos, pamatys ir kurčias išgirs, nes perstambiai meluoja. Juk varna varnai akies nekert? Žinoma, teip.

Ta pati gi statistika mums rodo, kad 1907 m. Jungtinėse Valstybėse 451 ypata mirė iš b a d o. Nors ir nedidelė skaitlinė, bet užimanti kiekvieną; duoda ji suprasti, kad 1908 metais mirs kiek kartų daugiau...

Skaudu pasidaro pamislis, kiek mūsų darbinikiško kraujo išliejo, kiek opų uždavė, kiek nelaimių panešė tas nuvargintas, nuskriaustas darbininkas. Niekas nemiela, viskas sudemoralizuota (ištvirkinta); nemislyk ir nejieškok teisybės, nieko daugiau nėra, kaip tik retėžius, kalėjimus, kartuves, šautuvus, — vis tik mūsų, darbininkų, nelaimi suruoštas.

S. Valiulis.

Kas yra tėvynė.

(Taša).

Dovanojimas tiesos atstovaut valdžią teip pat mažai tenaikina arba tesikėsina ant tosios valdžios šaltinio t.y. ant visuomeniškos

valios piliečių, kaip mažai gali pasikėsinti ant mūsų ypatingos valios mūsų igaliotasis, kuriam mes pavedame vesti darbą. Mes visados pasilaikome mūsų tiesą pertraukti igaliavimo spėką ir ją panaikinti; kai tą mes padarome, tai mūsų igaliotinis netenka visų tiesų atstovaut už mūsų norus ir visoks mūsų susinešimas su juo būna pertraukiamas. Tas pats atsitinka ir su valdžia, atstovaujančia valią laisvų piliečių. Ji išeina, teip sakant, užgema ir miršta iš valios piliečių, kada piliečiai atranda, kad toliau gyvent jai nereikia.

Pasilieka tiktai parodyt šaltinius, su kurių pagelba susitveria valdžia. Tas šaltinis, kaip jau pasakytą, yra rinkimai; laike rinkimų ir turi asireikšt ta bendra valia piliečių, kuri sutveria valdžią. Ta aplinkybė, ačiu kuriai laisvų žmonių valdžios atsiradimas priklauso nuo valios piliečių, apsireiškančios rinkimuose, priveda prie to, kad kiekviena valdžia yra laikinė ir veikianti tik iki tam laikui, pakol ji naudojasi arba visuomenės užsitikėjimu, arba piliečių daugumos užsitikėjimu. Aiškiai suprantama, kad bendroji valia susideda iš atskirų valių ir, kad pažint ją, reikia žinot, ko nori kiekvienas pilietis.

Tokiū būdu, kiekviename klausime, kuris reikalauja, išrišimo, reikėtų kreipties prie kiekvieno draugijos sąnario. Kada tokioj draugioj sąnarių buvo nedaug, tada ištkrųjų visi piliečiai susirinkdavo ant gatvių ir prie visuomenišku triobų ir kiekvienas jų paduodavo savo balsą už arba prieš vieną ar kitą priemonę. Toks būdas visuomenės dalykų valdymo yra tiesus piliečių valdymas; jis yra galimas tada tik, kada piliečių nedaug ir jų gyvenimas paprastas, teip, kad įstatymų tereikia mažų ir trumpų, atsakančių nedaugeliui reikalų, daugiausiai ūkiškos, kaimiškos draugovės.

Bet juk negalima kiekviename klausime užimt visus piliečius, kada tųjų yra daug milijonų? Iš to atžvilgio, kad negalima išklauzinėt kiekvieną pilietį skyrium ir tapo išmislyta atstovybė. Tas reiškia, kad kai kurie piliečiai kreipiasi į kitus, sakydami: mes tvirtiname, kad bendrajai laimei ir bendrai naudai reikia, kad visur būtų mokyklos be apmokėjimo, kur galėtų mokinties visi vaikai; reikia, kad žmonės dirbtų mažiau, o uždirtų daugiau, reikia, kad draugija juos užlaikytų ir tt.; jeigu jūs išrinksite mus, tai mes stengsimės tą visą padaryt, nes jūs, rinkdami mus, tuo pačiu parodote, kad ir jūs skaitote už reikalingą padaryt tą, ką mes jums perstatome; jeigu jūs pripažįstate tą nereikalingu, tada mūsų neišrinksite. Tas aišku ir suprantama. Žmonės persistato; jeigu jais užsitiki, tai išrenka juos, jeigu ne — neišrenka. Tokios ypatos, kurioms, užsitiki piliečiai, vadinasi deputatais arba atstovais; — piliečiai išrenka juos kaipo savo patikimų žmones. Piliečių valdžia pilnai pasilieka jų pačių rankose; deputatai atstoja ją lig laikui; syki jie nepildo to, ką prižadėjo, jų daugiau neišrenka, panaikina užsitikėjimą ir jie pasilieka paprasčiausioms privatiškoms ypatoms.

Aiškiai suprantama, kad visi piliečiai turi rinkti atstovus (deputatus), kitaip mes neišgalėsime pažint bendrąją valią, o mums įdomu tik bendra valia, nes mes turime reikalus su laisvais piliečiais, turinčiais bendrą visų jų tikslą — visuotiną laimę.

Tie rinkimai, kuriuose dalyvauja visi piliečiai, vadinasi visuotiniais rinkimais; teisė, kuri leidžia piliečiui rinkti atstovą, vadinasi rinkimų teisė. Tokiu būdu, visuotina rinkimų teisė išreiškia bendrą piliečių valią, su pagelba kurios jie paskiria deputatus, tai yra sau ištikimas ir išrinktas ypatas, kurios turi rūpintis visuotina piliečių gerove, atstovėt jų bendrą valią ir išduot jiems atskaitą, kaip jie rėdė visuotinus, jiems lig laikui pavestus dalykus.

Piliečių valia yra vienintelis šaltinis deputatų valdžios ir visų kitų valdininkaujančių ypatų, kurioms pats piliečiai stačiai arba per savo atstovus paveda valdyt visuomeniškus dalykus. Ta valia yra aukščiausioji valia, t.y. aukščiaus jos nėra nieko.

Liandis, t.y. piliečiai visada ir ant visados pasilaiko savo auk-

ščiausia valią; deputatai tiksliai atstovauja ją ir veikia tokiu pat būdu, kaip pasitikima ypata; pasitikėtojas visados gali pertraukti užsitikėjamą ir piliečiai visada gali nerinkti antrą kart savo deputatų ir tuomi pačiu pertraukti jų atstovybę.

Kai išrinktieji deputatai susirenka į krūvą, tai jie sudaro parlamentą arba atstovų butą (valstybės dūmą). Tas parlamentas arba atstovų butas ir yra valdžia. Dėl to, kad visi deputatai yra išėję iš žmonių ir gyvoja tik patol, pakol jie naudojasi išsitikėjimu piliečių, tai, aiškiai suprantama, kad piliečiai gali savo valdžią perkeisti arba permaintyt kas sykis, kada jie atras reikalingu tai padaryt.

Kam yra skiriama valdžia? Męs jau pasakėme, kad visuomenės dalykams sužiūrėti su tikslu aprūpint visus ir kiekvieną kaip galima didesne laime ir gerove.

Kame yra valdžios veikimas? Ji išduoda įstatymus, prižiūri jų pildymą ir teisia tuos, kurie tų įstatymų nepildo.

Tokiu būdu valdžia būna įstatymdavė, t. y. tokia, kuri išleidžia naujus įstatymus, arba permaino ir panaikina senuosius.

Valdžia būna išpildomoji, t. y. tokia, kuri prižiūri, kad nuosekliai būtų išpildomi ir pritaikomi įstatymai, ir, ant galo būna teisimo valdžia, kada ji teisia už neišpildymą įstatymų.

Visos tos trys valdžios šakos — įstatymdaviškoji, išpildomoji ir teisiamoji — priklauso piliečiams, ir jie paveda savo patikėtiniams deputatams — užžiūrēt teisingumą tų valdžių santikinese tarpe piliečių.

Įstatymdavystės valdžią jie paveda deputatams; deputatai išpildomąją valdžią paveda ministeriams su ta sąlyga, kad prieš juos ministrai atsakytų. Ką tas reiškia? Tiesiai tą, kad jeigu ministrai prastai atlieka pavestą jiems darbą, jie būna atstatomi, — jais nebeužsitiki. Dėl to, kad deputatai yra atsakomybėj prieš savo rinkėjus, o ministrai yra atsakomybėj prieš deputatus, tai išna, kad ir pats ministrai yra atsakomybėj prieš piliečius.

Paimsime pavyzdį: žmonės, norintieji būt deputatais, pataria piliečiams užvest neapmokamą priverstiną mokymą visų vaikų. Piliečiai atranda, kad tas tikrai yra geru ir reikalingu; jie išrinko tuos žmones, kurie tą dalyką paėmė. Deputatai susirinko į krūvą ir išrinko ministerius, kuriems pavedė atlikt tą dalyką taip, kad vaikai išties mokintųsi, t. y. kad būtų pastatyta mokykla, pasamdyta mokytojai ir tam panašiai.

Praleidus tūlą laiką, deputatai paklausia ministerių: ar mokinasi vaikai; jiems atsako, taip, mokinasi, ir parodo, kiek išleista pinigų, kiek išstatyta mokyklų, kiek juose mokinių, mokytojų ir tt. Jeigu deputatai atranda, kad darbas eina gerai, — ministrai pasilieka; jeigu prastai, — ministrai turi pasitraukti nuo tarnystės. Tame ir yra ministerių atsakomybė. Męs žinome, kad į deputatus tik tie patenka, kurių pusėj bus daugiau piliečių balsų, — tik tokios ypotos ir naudojasi jų pasitikėjimu. Taip einasi su ministrais: tik tie gali pasilikti, kurie naudojasi pasitikėjimu deputatų.

Norint sužinot, ar naudojasi ministrai tuomi pasitikėjimu, deputatai perleidžia per savo balsavimą; jeigu didžiama už juos, — jie pasilieka, jeigu prieš juos, — jie išeina, nes reiškia, kad jais nepasitikimi. Jeigu, pavyzdžiui — parlamente yra 600 deputatų, tai, kad būtų didžiama ministerių pusėj, reikia jiems gauti viršaus 300 balsų; jeigu balsų mažiau, tai prisieis jiems apleist tarnystę.

Kada rinkikai, t. y. piliečiai arba deputatai paduoda savo balsus, tai vadinasi — balsuoja. Tokiu būdu, piliečių balsas paskiria deputatus, o deputatų balsas sprendžia vieną ar kitą klausimą, tame skaitliu ir ministerių atsakomybę.

Pasilieka teismo valdžia, t. y. ta, kuri teisia už prasižengimus arba išnagrinėja ginčus tarpe piliečių. Ta valdžia atsilieka per teisėjus (sūdžias). Visuose, taip vadinamuose, kriminališ-

kuose dalykuose teisėjai turi būt prisiekusieji, t. y. visi iš eilės pats piliečiai. Piliečių ginčiuose, t. y. kur dalykas eina apie peržengimą gerovės be noro apgaut arba padaryt skriaudą, bylas išriša išrinkti gyventojų išrinkti teisėjai. Žinoma, teisėjai turi būt neatstatomi nuo vietos, tai yra jie negali būt atstatomi ministerių noru, nes teisėjai, iš baimės, kad gali būt atstatyti, galētų teist neteisingai ir ne pagal įstatymus. Užtenkama rinkti teisėjus kas penkeri metai, kad užtikrint tikrą ir teisinga teisdarystės atlikimą.

Ot ir viskas, iš ko susidaro valdžia.

(Toliaus bus).

✓ Prie moteru-darbininkiu klausimo.

Garbiamoji «Kovos» Redakcija:

Meldžiu patalpint šį mano raštelį į «Kovą» — mažu rasis kas iš draugų ar «Kovos» skaitytojų, kurie galės paaiškint sekančius užklausimus: «Ką męs turime vadint apsišvietimu ir už ko turi tvertis šiandieninė moteris darbininkė, kad prigelbētų išsiluosavimui iš šiandieninio netikusio surėdymo pančių».

Paskutiniu laiku man teko lankytis ant prelekeijų su diskusijoms, parengtų «Lietuvaičių Apšvietos» draugijos Brooklyne. Tama prelekeijų buvo iš moterų klausimo, kur prelegentas (dr. Antonovas) išrodęs visas skriaudas, kokias kenčia darbininkės moterys, nurodė, kad esant šiandieniniam surėdymui negalima to visko prašalint, todėl ragino ne tik vyrus, bet ir moteris susipažint su politika ir reikalaut balsavimo tiesų (moterims), nėra tik politiškai susipratę darbininkai — vyrai ir moterys — gali permaintyt dabartinę netikusią tvarką ir laukt geresnės ateities. Tada pasigirdo balsas iš publikos, kad apšvietimas moterims esą pirmiaus reikalingas, negu susipažinimas su politika; ginčij, «ar jos moka gardžiai bulves iškept, gerai valgyt išvirt, čystai kambarius užlaikyt ir atsakančiai kūdikius auklēt?» Ir taip toliaus pylē klausimus. Kitas vėl šaukė: «Moters, pirma pažinkit pačios save, o paskui stenkitės pažint politiką». Vieni aiškino vienaip apie pažinimą savęs, kiti kitaip, o tų žodžių savininkas vis nesutiko ir rėkė savo. Bet užklausus jo, ką reiškia tas sakinyus, atsake negalvėšai to pasakyt... Taip ir likome nežinėje.

Norint jau praėjo daugiau, kaip savaitė laiko nuo diskusijų, vienok giūčiai da nepasibaigė tarp lankiusių diskusijas: kaip tik susirenka kur būrelis, taip ir užveda diskusijas ir vieni sako, kad moterims naminiai reikalai turi labiau rūpēt, kiti sako, kad politika reikalingesnė ir taip toliaus. Taigi aš malonėčia, kad Sąjungos draugai, ar pašalinės ypotos išrištų šiuos klausimus:

- 1) Kurią moterį turime vadint apsišvietusia: ar tą, kuri moka gerai pagamint valgi, ar tą, kuri pažįsta politiką?
 - 2) Ar gali nors ir geriausia virėja padaryt «gardų ir sotų» valgi iš užnuodytų produktų?
 - 3) Ar gali darbininkė moteris užlaikyt kambarius švariai, kuomet po kelias šeimynas gyvena kur sklepuose susigrūdė?
 - 4) Ar gali ta darbininkė išauklēt gerai kūdikius, kuomet dangeliui iš jų prisieina, kūdikius užrakinus kambariye, eit pabirkat uždirbt jiems duonos kšni?
 - 5) Kas slepiasi žodyje «pažink save» ir iš kokio atžvilgio darbininkė moteris turēt save pažint?
 - 6) Ar jau darbininkei ištikrųjų teturi rūpēt tik puodas ir ar valia jai pamislyt, kad būtų kas geriau į tą puodą idēt?
- Taigi meldžiu draugų nepraleist pro ausis šių mano užklausimų ir stengtis nurodyt mums kelią, kuriuo ištikrųjų męs moterys turėtume eit, norint nešt naudą darbininkų kliausiai.

Darbininkė.

* * *

Atvykus drg. Antonovui į mūsų didmiestį Brooklyną (N.Y.) su prakalbotomis, «Lietuvaičių Apšvietos» dr-stė parengė čielą cilę prelekeijų iš moterų klausyme, kurias drg. A. skaitė bėgyje 2-jų savaičių (sausio 7-17 d.) sekančioj eilėj: 1) Dabartinis moterų padėjimas; 2) Prostitucija; 3) Moterų darbai; 4) Moterys ir politika; 5) Moterys ir visuomenė ir 6) Moterys ateityj. Žmonės lankės gana skaitlingai ant prelekeijų ir interesavos «moterų klausimu» ir prelekeijos atnešė nemažą naudą. Kadangi po prelekeijų buvo leista kelt klausimus ir kritikuot prelegento kalbą, pasirodė ir priešinga nuomonė, kas gimdė gana karštus ginčus. Drg. A labai plačiai aiškino moterų padėjimą. Nurodė, kad buvo laikai, kada moteris buvo nepriklausanti vyrui, ji turėjo pirmininkystę šeimoje ir giminytė skaitės pagal ją; tik laikui bėgant, kada atsirado privatiška nuosavybė, moteris pastojai nuosevybe vyro. Ir vyrai laiko moteris daugiau vergėmis, negu draugėmis. Tas kenkia jų protiškam ir fiziškam išsivystimui ir tt. Toliaus nurodė, kad šiandieninė moteris proletarė (darbininkė) skiriasi nuo vyro proletaro, kadangi vyras yra tikrai kapitalistų vergijoj, o moteris yra ir kapitalistų, ir pačių vyrų vergijoj. Drg. A. daug dalykų išaiškino; skaitytojas ras trumpą prelegento kalbos sutrauką žemiau paduotoj Rezoliucijoj. Čia da paminėsiu, kad drg. A., išrodęs visas baisenybes, kokias kenčia moterys, drauge prirodė, kad esant šiam surėdymui negalima tą visą prašalint. Todėl ragino moteris šviestis ir stengtis susipažint su politika, stot kartu su vyrais proletarais po vėliava socializmo ir suvienytomis spėkomis nuverst šiandieninę supuvusią tvarką, o vieton senos netikusios, sutvert naują tvarką, kurioje žydės meilė ir lygybė tarp visų žmonių.

Norint, kaip jau sakiau, radosi ir priešų, vienok tie mūsų priešai pritarėjų negavo ir vienbalsiai (57-niais balsais; priešai ne-balsavo) tapo priimta sekanti —

Rezoliucija.

Išklause cilę Antonovo prelekeijų iš moterų klausimo, kurias parengė Brooklynų «Apšvietos Lietuvosaičių Dr-tė», mes supratome:

- 1) kad senovėj šeimos formos buvo visai kitokios ir tik progresui bėgant jos pasiekė dabartinį stovį;
- 2) kad natūrališkos pramonės laikuose pirmininkystė prigulėjo moteriai ir giminytė skaitės pagal ją*);
- 3) kad prie matriachato*) viešpatavo komuna;
- 4) kad privatiškos nuosavybės atsiradimas panaikino moteris savarankiškumą ir aprubežiavo jos lytiškus susinešimus;
- 5) kad privatiškos nuosavybės koncentravimasis į atskirų ypataų rankas apsunkino prasidėjusios ženybos pasiekimą, kas ir pagimdė prostituciją;
- 6) kad prostitucija nuo pat savo atsiradimo palaikoma buržuaziškos draugijos;
- 7) kad ji baisiai kenkia visai visuomenei, bet negali būt prašalinta šiandieniniam surėdyme;
- 8) kad prostitučių eiles padaugina ekonomiška ir lytiška vergija;
- 9) kad kapitalistai, naudodamiesi tūlomis gamtiškais moterų ypatybėmis, apmoka jų triušą nežmoniškai žemai;
- 10) kad mechanikos ir technikos išsivystymas suteikia progą ponams kapitalistams pigiai nusamdyt moteris prie visokių darbų, kas atneša jiems gerą pelną, bet kartu su tuo tūkstančiai vyrų lieka be darbo;
- 11) kad moterų darbininkų skaitlius kur-kas sparčiau auga įvairiose pramonės šakose, negu vyrų darbininkų skaitlius;
- 12) kad daugybė vyrų ir moterų negali pasiekt šeimyniško gy-

*) Tas surėdymas vadinosi matriachatas. Kuomet vyras užėmė pirmą draugijoj, buvo — patriarchatas.

Matriachatas tai — motinų virėnybė, valdžia, patriarchatas gi — tėvų valdžia. Rkb.

venimo dėl grynai spekuliatyviškų priežasčių, kurias išstato ekonomiškos aplinkybės;

- 13) kad šeimyna galutinai ardoma ir demoralizuojama;
- 14) kad pats kapitalas ruošia sau ir jam priklausantioms tradicijoms prapultį;
- 15) kad moterys fiziškai ir protiškaai atsiliko nuo vyrų (proportionališkai imant) tik dėkavojuant toms aplinkybėms, kuriose jos priverstos buvo pasilikti ilgus amžius;
- 16) kad moterų tiesos visose šaliose aprubežiuotos labiau, negu vyrų tiesos;
- 17) kad milijonai darbininkų neturi savo atstovų, kurie gintų jų reikalus.

Matant viską tą, pasirodo, kad moterys atskirtos nuo vyrų, nors jos gyvena toje pačioj draugijoj. Jeigu kokiame nors organizme randasi neatsakanti joms arba atsilikę individumai, tai ir pats organizmas negeras. Teip ir visuomenė nebus subrendusi, kad visi arba nors dauguma jos narių neparodys reikalingo veiklumo. Ypač šiandien, kada mes laukiame naujo gyvenimo aušros ir kada moterų darbininkų skaitlius nepaprastai auga, jos negali nežinoti, kas pasaulėj dedas, negali tylėti prieš kapitalistų žvėriškumus ir skriaudas, jos turi suprasti, už kokią ateitį kovoti.

Dėlto mes ir pritariame prelegentui:

- 1) kad moters proletarės turi kovot išvien su vyrais proletarais, einančiais po socializmo vėliava, kuri siūlija lygias tiesas vyrams ir moterims;
- 2) kad ir jos turi interesuotis politiška ekonomija nemažiau už vyrus;
- 3) kad moterys visuomet reikalautų leidimo dalyvauti rinkimuose;
- 4) kad moterų dalyvavimas visuomenės ir politikos dalykuose iškelia jas ant augštesnio kultūros laipsnio;
- 5) kad be paliuosavimo visų luomų, lyčių, tautų nėra laisvės ir
- 6) kad prie socializmo moterys visuose gyvenimo reikaluose bus lygios su vyrais ir neturės palieptojaus.

Lietuv. Apšv. D-tės sekr. P. Stankuvienė.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Portugalija. Vasario 1 d. sostapilėj Lisbonoj tapo užmuštas karalius Karolius (Carlos) ir jo įpėdinys Liudvikas Pilypas. Tai atstiko važiuojant karališkai šeimynai. Ant kampo gatvių užpuolė keli vyrai ėmė šaudyt iš revolverių ir karalių su įpėdiniu mirtinai nušovė, o jaunesnįjį sūnų tik truputį pažeidė, karalienės gi visai nepalietė. Karaliaus palydovai-policistai ėmė šaudyt į teroristus ir tris jų užmušė. Viens užmuštųjų ėšas ispanas, vardu Cordova. Iš užmuštųjų, kurių sugauta tris, viens ėšas mokytojas, kitas daktaras, Farmano Lopez, priklausęs prie «aukštosios draugijos», t.y. prie ponų didžiunų. Jis antra dien pabėgo iš kalėjimo!

Karaliū apskelbtas jaunesnysis sūnus, 19 metų, pavadintas Manuel II. Ministerių pirmininkas Franko, kurs pats valdė šalį, kaip Rusijoj Stolypinas, atsiskakė nuo vietos, o sykiu su juo ir visi ministariai. To žmonės seniai norėjo, bet, kad ir revoliucija kilo, nabašninkas karalius ji palaikė ikišiol. Dabar naujas karalius pasikvietė už pirmąjį ministerį admiralą Ferreirą ir prieš visus naujus ministarius pasiskakė neturįs nė mokslo, nė patyrimo, tai atsi-duodas jiems ne tik iš reikalingumo, bet ir tikėdamas jų geriems norams ir protui... Franco išbėgęs į užsienį, sako, į Angliją. Karalžudžiai buvę respublikiečiai.

Rusija. Valdžios laikraštis «Novoje Vremia» leidžia paskalas

iu klausimo.

ovą — mažu rasiu...
lės. paaiškint sokan...
švietimu ir už ko...
l prigelbėtų išsiluos...
nėių».

nt prelekeijų su disk...
ugijos Brooklyn...
r prelegentas (drg. A...
nčia darbininkės mo...
lymui negalima to vi...
moteris susipažint...
(moterims), nėra tik...
moteris — gali per...
esnės ateities. Tada...
i m a s moterims...
su p o l i t i k a; gi...
algyt išvirt, čystai...
lėt? Ir teip toliaus...
rma pažinkit pačios...
ni aiškino vienaip...
ininkas vis nesutiko...
sakiny, atsake nega...

ė laiko nuo diskusij...
ų diskusijas: kaip...
sijas ir vieni sako, k...
t, kiti sako, kad poli...
alonėčia, kad Sąjunga...
ausimus:
etusia: ar tą, kuri...
politiką?
aryt «gardų ir sotų...

kyt kambarius švar...
epuose susigrūdėl...
kūdikius, kuomet d...
ambaryje, eit pabrika...
iš kokio atžvilgio d...
rūpēt tik puodas ir...
puodą įdēt
sis šių mano užkla...
ištikrųjų mes moter...
kliasai.

Darbininkė.

apie tai, kad gali įvykti karė tarp Rusijos ir Turkijos. Priežastis, tai nuolatiniai turkų užpuolimai parubežėse Rusijos ir Persijos. Turkija pradėianti karę, matydama Rusijos viduje revoliuciją. Mat — patrijotai, juodašimčiai, slopinkit revoliuciją tai išgelbėsit «tėvynę» nuo pagonų karės! — Dūmoje juodašimčių atstovai užpuolė ant prof. Miliukovo, kuris į Ameriką atvažiavęs, kalbėjo New Yorke, jog Rusijoje tik revoliucija galės išgauti šmonėms tiesas. Dvasiškoji valdžia atima nuo L. Tolstojaus prakeikimą.

Amerikos Jungtinių Valstybių prezidentas įdavė parlamentui tam tikrą pranešimą («massage»), kur nurodo, kad įstatymdavystė turi rūpintis darbininkų likimu, o jei kapitalistiški įstatymdaviai tuo nesirūpys, tai bus sunkios pasekmės kapitalui. Kitaip sakant, prezidentas mato... sociališką revoliuciją. Teisingai! Kito kelio bedarbiams-baduoilams nėra.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Anglijos «Darbininkų Partija» savo susivažiavime, pabaigoj sausio š.m., nutarė stot ant socialistiško klesų kovos pamato. Už tą rezoliuciją balsavo dauguma delegatų, kurie yra atstovais apie pusės milijono tos partijos narių. Ikišiol «Darb. Partija» stovėjo ant netolregių unijų pamato, kaip Amerikos Darb. Federacija, nors jau buvo kur kas toliau už pastarąją išengus į politiką.

«Lenkų Karalystės ir Lietuvos Socijaldemokratų» partija («S DKP. i L.») pradžioj lapkričio p.m. turėjo savo konferenciją apsvarstymui sunkauso organizacijos padėjimo. Konferencijoje buvo tik 9 ypatos. «Lenkų Socialistų Partijos» laikraščiai rašo, kad ta partija jau nykstanti. SDKP. i L. pripažįsta Rusijoje tik vienos socijald. partijos reikalingumą.

Amerikoj yra susitvėrus «Airių Socialistų Federacija» (kaipimų sąjunga), kuri neseniai pradėjo išleidinėt savo orgauą «The Harp», New Yorke [202 E. 48-th Str.]. Federacijos tikslas platinti socializmo mokslą tarp airių tautos.

Iš Amerikos darbininkų gyvenimo.

Badas Amerikoje! Neseniai rašėm apie benamius žmones, kurių ypač labai daug New Yorke. Labdaringosios draugijos prezidentas šaukėsi į miestą, kad parūpintų daugiau nakvynuamių. Bet tuo užėjo šalčiai. Nakvynės nėra. Tūkstančiai bedarbių šaltį kenčia, pusiau sušalusiu, su pamėlynavusiais veidais, prigabeno pilnus ligonbučius. Miestas Buffalo (New Yorke valst.) apimtas bado. Artymais gulinčiame mieste Seneca sausio 4 d. rado vienoj vietoj pusę tuzino žmogiškų kūnų, visai arti mirties, kurią atsiuntė badas! Vos juos atgaivino visokioms daktariškoms priemonėms, o paskui nuvežė į ligonbutį. Nieks negal aprašyti, koks skurdas viešpatuoja. Miesto valdytojai sušaukė ponų mitingą rūpintis apie vargdienius. Prasiėdėjus mitingui, pamatė artinantės bedarbių minią ir visi labdariai persigandę žiūrėjo, kur bus pasikavota. Užsidarinėjo duris, kad negirdėtų, ko jie reikalauja. Minia pastovėjęs pusvalandį išsiskirstė; liko tik dalis, daugiausiai motinos su pusnuogiais vaikais — jos atkartoj tik vieną bausių žodį: «Valgyt!» Nieks neduoda to. Bedarbiai visur reikalauja darbo. Žada pradėt Buffalo geležinių išdirbinių pabrūkė darbą, kur priimsią į 8 tūkst. žmonių.

Iš New Yorke į «Chicago Daily Socialist» rašo viens bedarbis-

benamis, kad jis per penkias naktis neturėjęs, kur miegoti; ant galvės užmigęs mat gali sušalt. Dieną pasišildyt einąs į viešas skaityklas, bet tuo paliepia išeit, o nepaklausius, išmeta. Nes toki vargdieniai suplyšę, su kiaurais kamašais — negal būt padorioj vietoj.

Krizį padarė socialistai! Milwaukee mieste (Wisconsin valst.) kapitalistai, negalėdami kitokiais būdais užtvirti nuo darbininkų socializmo idėją, dabar išsimislijo kaltint socijaldemokratams už krizį. Vienas piniguočius vienam susirinkime taip pasakė į bedarbius: «Eikit pas Bergerį («Socia-Democratic Herald» redaktorius), kad norit dirbt — tegu jis jums duoda darbo. Jis agltavo, reikalavo uždarius padidinti, tai ir privedė prie to, kad saikas persipildė ir tokiu būdu atėjo krizis». Kitas kapitalistas panašiai metė kaltę ant socialistų už dabartinę krizį. Mat netik paikos-tamsios (nors dievobaimingos) moterėlės taip kalba, apie ką yra minėta pereitam «Kovos» num. — bet ir turtingi tai-gi ir pamokinti darbininkų engėjai drįsta pasirodyti tokiais paikšais su savo tokiais užmėtinėjimais ant socialistų. Žino, mat, kad nesusipratėlius pasiseka suklaidyti.

Kūdikiai badu miršta ne tik Jungtinėse Valstybėse, bet ir Kanadoj. Toronto mieste, pagal draugijos «Nursing-at-Home Society» apyskaitą, per sausio mėnesį mirė 100 kūdikių dėl stokos maisto. Tosios bado aukos tai vaikai vargingiausiųjų žmonių, daugiausiai tokių, kurie netekę darbo, maisto ir kuro šiame krizyje. Abelnai Toronto, pagal statistiką, kasdien miršta badu 6 ypatos.

Anglekasių sąjungos susivažiavimas. Anglekasių unijos («United Mine Workers») susivažiavimas atsibuvo Indianapolis, Ind. Mitchellis, sąjungos prezidentas, galutinai atsisakė nuo tarnystės. Jo vieton išrinktas prezidentu iki šiol buvęs sąjungos sekretorius Thomas Lewis iš Bridgeport, Ohio. Išdirbinku-sekretorium išrinkta W.D. Ryan iš Illinois valst. (pirma buvo Wilson).

Mitchelliui atsisakius, kelios unijos kuopos ir distriktai siuntė jam dovanas vainikais ir pinigais — tūkstančiais dolerių. Jis pinigų nepriėmęs. Užteko jam iki šiol prasigyvent beprezidentaujant.

SANJUNGOS REIKALAI.

Artinanties IV-am Susivažiavimui.

(Atydai visų draugų ir draugių LSS.)

Laikas bėga — tuo turėsim IV susivažiavimą LSS. Žinot draugai ir draugės, kad delegatai susivažiavę turi atlikti daug darbo, o ši metą bus daug daugiau, negu pernai. Dėlto noriu atkreipt visų draugų ir draugių atydą, kad palengvint delegatams nors truputį darbo, mes išrinkim revizijos komisiją, kuri susivažiuotų nors keturioms dienoms pirm susivažiavimo ir perkontroliuotų knygas sekretoriaus ir redakcijos. Tada prie išdavimo C. Komiteto raportų jau skambėtų pilnai sutvarkyta metinė įplauka ir išeiga.

Per III Susivažiavimą draugai revizijos komisijoj dirbo per dienas ir naktis ir gerai atlikt negalėjo, turėjo likt ant vieno žmogaus rankų visas sutvarkymas. Dėlto aš manau, kad būt tas praktiškai atlikt, jeigu komisija, pirm susivažiuosiant delegatams, suvestų visą metinę atskaitą. Šimet tam pačiam mieste ir susivažiavimas, kur visos knygos yra ant vietos, ir atsitikus kokiam nors keblumui ar nesupratimui ten ir sekretorius paaiškis; ne taip, kaip pereitais metais P. Bukšnaitis raportą išdavęs ir atsisakęs nuo tar-

nystos, išvažiavo palikdamas knygas be jokių paaiškinimų. Dėlto apkalbėkim ir išrinkim tą komisiją, kuri tą darba atliktū.

Su socialistiškais linkėjimais visiems

J. A. Stankus.

Prie musu konstitucijos.

Malonus Drauge! —

New Britain, Conn., 5-ta kuopa savo susirinkime peržiūrėjo paduotus «Kovo» konstitucijos straipsnius.

Straipsnyj II-am po 2 am paragrafui — Pasarga: «Ypatos, užimančios valdiškas vietas, gautas nuo kitų politišku nesocijalistiškų partijų, negali būt sąnariais».

Męs atraudam tą pasargą netinkančia ir perkeičiam šiaip:

«Socijalistai turi stengtis kaip galint užimti valdiškas vietas ir kožna ypata, užimanti valdišką vietą, gautą nuo kitų nesocijalistiškų partijų, bile tik simpatizuoja LSSA., gali būti jos nariu».

Straipsnyj II paragrafą 3-čią mėš tarėm šiaip: «Kuopai numeris, turi ir numeris mirti».

Straipsnis tas pats, paragr. 4-tas (apie atėmimą čarterio). Męs pripažįstam, kad 3 nariai — da kuopa, ir iš jų negalima atimti čarterį; jeigu gi prisieitų atimti, t.y. jeigu liktų tik 2 draugai, tai jai naujai atgijus, turi būt suteiktas tas pats numeris.

Kitus straipsnius ir paragrafus patvirtinom.

Su draugiškais linkėjimais

Sekr. *J. Sabas.*

Užtėmijus «Kovo» kad naujoji konstitucija LSS. pavesta viešai kritikai, Propagandistų Kolegija 52 kp. LSS. užsiėmė tą atlikt užvaduodama kuopą.

Straipsnyj II, 2 paragrafas atrasta neaiškiu:

«Penkios ypotos nepriklausančios prie jokios kitos politiškos partijos, pripažįstančios socijalizmo principus, susitaikančios su Lietuvių Socijalistų Sąjungos Amerikoje programu ir konstitucija..... gali bile apylinkėje sutvert kuopą».

Mums neaišku. Jeigu prigulėsime prie anglų Socialist Party, arba Latvių Soc.-Dem. partijos ir tt., tai mėš galime sutvert kuopą LSS-gos? Bet prie politiškos partijos priklausome prie svetimtautiškos, tik su vienokiais siekais.

Tas turėtų būti aiškiaus, kad be krūpčiojimo galėtume žengt, t.y. tvert kuopą.

Prop. Kol. rašt. *P. Sinkus.*

Skaitau už priėdermę čia pat paaiškint kritikuojamasias konst. vietas, išreikšdamas išdalies savo nuomonę ir išdalies Konst. Komisijos.

5-tai kuopai: — Tai lytisi rinkimų klausimo. Lietuvių Soc. Sąjunga, kaip tokia, nedalyvauja nė nedalyvaus rinkimuose, kaipo politiška partija, šios šalies įstatymais užtvirtinta. Todėl jokia polit. partija rinkimų kampanijoj neturės reikalo su ją tarties, taigi nė «simpatizuot» nebus išrokavimo. Męs tik galime eiti išvien su socijalistiška partija, kokią pripašįsim esant verta męs rėmimo — šiuo tarpu tokia yra «Socialist Party», — ir jeigu ta broliškoji partija kuknuose nors rinkimuose sutars eiti išvien su kokia kita nesocijalistiška partija, tai sykiu ir mėš būsime su ja susidėję. Bet tas susidėjimas būva nutartas dauguma balsų — susivažiavimuose ar per referendum, — ir niekuomet socijalistas negal naudotis valdiška vieta, kaipo dovana nesocijalistiškos partijos, ir sykiu būti socijalistų organizacijoj. Praktika parodė, kad socijalistas už tą dovaną ir turi tar nau t savo «geradėjui» ir suviliot savo draugus. (Pav. — Millerand, kada gavo buržuaziškoj ministerijoj

vieta Prancūzijoje, ir kiti).

Toks pat paragrafas yra ir S.P. konstitucijoj.

Apie kuopos numerio panaikinimą, kuopai išnykus, nežinau, ar gerai būt, ar ne, bet žinau, kad jau įėjo į paprotį perduot numerį naujai kuopai.

Kuopa iš 3 narių, tiesa, buvo pirm antro susivažiavimo. Po to susiv. programo komisija pripažino kuopų konstituciją, kurią iki šiol turime. Ten pasakyta: iš penkių ypatų tegalint būt kuopa. Teip ir Konst. Kom. sutiko. K. Komisija, prie to, pripažino, kad tokios mažiausios kuopos susirinkimas (nutarimai) tegali būt tiesotais, susirinkus visiems nariams. Straipsnyj IX, 2-am paragr. («Kova» N 5) pasakyta: «Kuopų, kurios turi ne daugiau penkiolikos sąnarių, paprastuose susirinkimuose padaryti nutarimai yra tiesoti, susirinkus ne mažiau penkiems sąnariams».

Drg. P. Sinkui ir Propagandistų Kolegijai: — Rodos netyčia praleista žodis «nesocijalistiškos». Taigi str. II 2-as paragr. turėtų skambėt šiaip:

«Penkios ypotos, nepriklausančios prie jokios kitos politiškos nesocijalistiškos partijos», etc.

Taigi mūsų sąjungiečiai turės tiesą priklausyt prie visokių socijalistiškų partijų, bile tik «susitaikys su LSSA. programu ir konstitucija»; nesusitaikanti su tuo, suprantama, negali būt L.S. Sąjungoje: patys atsitrauks.

K. Kom. pirmininkas *J. Baltrušaitis.*

Apie darbo sujiešką draugams.

Męs Hazleton, Pa. LSS. 80 kuopos sąnariai per susirinkimą 25 d. patėmiję N 3 «Kovos» laišką J. Sekevičiaus, apie įsteigimą darbo biuro, rimtai svarstėm tą dalyką ir pripažinom už reikalimą, kad būtų pranešama mūsų vientaučiams apie darbus ir jų jų naudą, bet mėš nepritariam, kad tuom pranešimu užsiimtų 3 ar 4 ypotos, tas pasirodo neatsakančiai. Kad ir mėš išrinktume tam tikrus darbo pranešikus (jų nieks nemanė rinkt. R.), tai jie tie tik žinos savo aplinkinė, bet kitur pasiliks jiems nežinoma, jeigu mėš iš kiekvienos apygardos jiems nepranešime; o jeigu jie tie dažinotų nuo mūsų ar kitų, tada turėtų garsint per organą «Kovą», tada bedarbiai patėmiję važiuotų, kur darbas galima gauti. Todėl tas pasirodo neaišku, užsiimti 2 ar 3 draugam iš paskirtų kuopų. Mums reikia visiems sąnariams kiekvienos kuopos tuom užsiimti, parašyt į «Kovą» žinutes apie darbus ir darbininkų judėjimą, koki darbai: viršuj, ar po žeme. O tuom labiausia turėtų užsiimti kuopų sekretoriai, tada matys bedarbiai, kur darbą galima gauti, ir matys kuopų viršininkų adrisus, galės parašyti laišką, su klausimu, ir atvažiuoti, o niekados draugas nepraužs ir nebus kompanijų prigautas. Mūsų 80 kuopa nutarėm, kad pribuvusiam vienam arba dviem draugam mėš darbą prižadam parūpinti, nors dabar sunku ir vietiniams su darbais. Bet mėš nežinom, kokio darbo reikalaujat draugai. Pas mus darbai anglų kasyklose. Teisybę sakant, sunkus, ba lengvų nėra iš ko pasirinkt, ypač šiuom laiku; uždarbiai maži: antrininkas (lėberys) už 9 valandas gauna kai kuriose vietose 2 dol. ir 5c., — daugiau ir mažiau, — o kontraktuoti anglies skaldytojai — kiek pasidaro. Taigi, draugai, mūsų nuomonė tokia, kad kiekvienas mūsų draugas, neturintis darbo kreiptųsi su laiškų į kuopos sekr., gaus teisingą atsakymą, tada gavę darbus, galės darbuotis labai mūsų organizacijos. Teisybė darbininko rankos po biskį dreba, paėmus plunksną, ale tas nieko nereiškia, mėš neprivalom to nusigast, už tat gi mėš kovojam, kad palengvintume mūsų gyvenimą, mėš kovojam ir už sveikatą, tai turim nors kiek galėdami sveikata ir mokslu nors smulkiai prisidėti, ne žodžio mokslu, bet ir darbu. Draugas J. Sekevičius pamatė, jog kuop

pų draugai snaudžia, — tas yra teisybė, aš tam pritariu, nes ir mes netekom energijos, kur tik pažvelgsi ten skylę išvysi, jau mes nestengiam vieni visas užlopyti, todėl reikia visiem prisidėt, nors tiek, kiek galima. Męs pritariam su tikru noru nelaimėje draugą gelbėti ir savo lėšomis draugą persikviesti iš artimesnės vietos; bet ar mes galim pasitikėti, kad mums nepažįstama ypata turės kantrybę, pas mus apsigyves ir da bus toks geras mums atlyginti ir drauge su mums darbuotis. Jeigu norėtū kokia ypata pas mus atsilankyti, meldžiu kreiptis per laišką žemiau padėtu adresu. Meldžiu visų kuopų ir pavienių sąnarių atkreipti atydą ant šito mūsų patarimo.

Petras Butkevychius,
537 E. Broad Str. Hazleton, Pa.

«Darbo biūras» buvo sumanyta tada, kada da darbą buvo sunku gaut. To «biuro» būtu buvęs uždavinys — sužinot, surinkti žinias (ką draugai praneštų), kur yra žmoniškesni darbai, kad nepratęs prie sunkių darbų draugas išsyk nenupultų žemai fiziškai, o sykiu ir dvasiškai, kad galėtų ir duoną uždirbt ir Sąjungoje bei «Kovoje» dirbt. Dabar jau apie darbų lengvumą nēr nė kalbos, nes jau ir bauriausių darbų negauna tūkstančiai darbininkų. Anglių kasyklose tik da geriau eina darbas.

Red.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės po pieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų

Caras ir žmonės.

Iš rusiško vertė J.J.Smailis.

(U ž b a i g a)

PAGELBON valdžiai tuojaus šoko mitropolitai (vyskupai), — viena kompanija! Kaip žinoma, jie posėdžiuoja išvien sinode. Sinodas išleido aplinkraščių į žmones. Pas mus, Rusijoje, viskas gražiai — rašė tame aplinkraštyje. Caras valdąs, žmonės nusilenkią, pilna tvarka. Tiktai maištininkai visoki radęsi, gauną pinigų nuo japonų ir sėją vaidus. Jie, mat, visuomet kalti.

Meluoja tie guodotini nutukėliai mitropolitai, meluoja, lyg paskutiniai valkatos; meluoja, užsitikėdami tamsybei bei netikumui Rusijos žmonių. Paikas muzikas į tai įtikės, — teip jie sanprotavo.

Tiktai veltui stengiatės, guodotini ponai! Praėjo jau ta gadynė, kada darbininkai, prasčiokėliai, įtikėjo į tą, ką jiems įkalbinėdavo perdėtiniai ir kunigai. Dabar jau ne teip įtiki, — labai jau begėdiškai ėmė čiulpt žmonių kraują visi šitie didieji ir maziieji valdininkai pradėdant nuo caro, o baigiant ant uriadniko. Visuomet ramybės ardymai, visur dejavimai ir verksmai, visur vien tiktai neištekliai. Kur čia įtikėt! Per metų metus girdim saldžius pasakojimus, kaip caras rupinasi

privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Chicago, III. Žagariečiai apsigyvenusieji Chicagoje nu-siuntė Lietuvos atstovams šiokį prašimą:

Lietuvos atstovai:—

Męs žagariečiai (Kauno gub., Šiaulių pav.), apsigyvenę Chicagoje, atjauzdami kovą su visais skriaudikais ir caro valdžia, prįžadam jus kaip galėdami remti ir padėti kovoti už šiuos reikalavimus Dumoj:

- 1) visųpirma panaikinti mirties bausmę;
- 2) visų politikos «prasikaltėlių» paliuosavimo;
- 3) Lietuvos autonomijos su seimu Vilniuje, išriktu visuotinu, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu, neskiriant tautos, lyties ir tikėjimo;
- 4) sąžinės, žodžio, spaudos, susirinkimų, streikų ir sąjungų laisvės; —
- 5) priverstino atėmimo, be išpirkimo, visos žemės, kuri yra Lietuvoj: valdžios žemė, miškai ir ežerai, caro giminės, vienuolynų, cerkvių, bažnyčių ir šiaip didesniųjų dvarponių ir atidavimo Vilniaus seimui;
- 6) panaikinimo kariumenės, kuri tiek vargo ir ašarų atneša žmonėms; turi but įvesta milicija;
- 7) akėzyčių panaikinimo ir įvedimo mokesčių nuo pelno;
- 8) neapmokamo ir priverstino visuotino mokymo iki

žmonėmis. O kur gi tie pasirupinimai, kame jie pasirodė?

Mokestis nuo žmonių lupa vis didesnius ir didesnius. Geras tai «pasirupinimas»! Vyresnybė persekioja prastus žmones da pikėčiau, negu pirmiaus. Teip gi «pasirupinimas». Visi kalėjimai prikimšti nekaltų žmonių už tai, kad jie kalbėjo teisybę. Ir vėl «pasirupinimas». Užvedė karę su Japonija. Žmonijai karė šita nereikalinga, ji prapuolinga ir ardanti jų gyvenimą. Karę pradėjo, o su japonais muštis nesumanė. Sukulė japonai mūsų škius ant kiekvieno žingsnio, ir atliktas kriukis. O dėlko? Dėlto, kad rusai apicierai labiaus rupinosi apie savo kišenes, negu apie kareivius. Alkani, pusiau nuogi, bet apkrauti bauriais žodžiais Rusijos kareiviai toli nesulyginami su sočiais, aprėdytais japonais kareiviais. Ar ne tiesa, kad stropiai «rupinasi» apie žmoniją?

Bet kad žmonės nori prašyt paties caro, šitas gi prisako šaut į juos. Tai teipgi didžiausias «rupingumas»!

Kaip galima tokiu budu užsitikėt caru, jo valdžia ir visais jo pataikunais?

Anaiptol, užsitikėt juom nė ant siulo galo nebegalima!

Pas mus nēr įstatymiško surėdymo, nēr caro.

Caras, ministeriai ir visa biurokratija, tai žmonių kraujo gerikai!

Žmonija privalo, kaip galint, skubiau išsiliuosuot nuo viso šito amaro. Juo greičiau, juo geriau.

Matyt didžiausiam skurde petrapiliečiai darbininkai. O kitų miestų darbininkai bene geriau gyvena? O mūsų kai-

14 metų;

- 9) valdininkų išrenkamybės ir atsakomybės;
- 10) įstatymų darbininkams apsergėti ir
- 11) panaikinimo visokių «pasportų».

[Pasirašė 23 ypatos]

Žagurietis.

Duquesne, Pa. Šis vidutiniškas miestelis guli netoli Pittsburgo, apgyventas įvairių tautų. Lietuvių skaitoma į 100 su viršum šeimynų ir į 300 pavienių. Visi tamsybėje ir girtuoklybėje prasmegę. Nė vienos nėra lietuvių organizacijos, nes nėra kam lietuvius paraginti, nėra nė vienos apšviestės ypatos, kad pasakytų prakalbą apie socializmą, darbininkus ir tt. Nors 2–3 ypatos skaito «Darb. Viltį», «Vienybę», «Lietuvą» ir kitus («Kovos» nepatėmijau) laikraščius; bet menkai prasilavinę. Geistina butų, kad atvažiuotų draugai socialistai į šį miestelį iš netolimų vietų (Pittsburgo, Mc Kees Rock) ir papasakotų lietuviams apie socializmą ir darbininkų klausimą ir galima butų sutverti LSS. kuopa, nes kaip mačiau pirmiausia dešimtis ypatų jau žino a, b, c. Dabar girdėjau, kad Duquesne susitvėrė kuopa SLRLA. ir ta buržujų sumanytojų kuopa rado daug savo pasekėjų.

J. Sekovyčius.

Leechburg, Pa. Miestelis mažas; yra dvi geležies dirb-

miečiai bene lėbauja? Biurokratija bei aristokratija (ponija) visai spaudžia ir persekioja Petrapilės darbininkus. Jie nor pavergt juos ant viso gyvenimo. Jie reikalauja, kad darbininkas butų vieton dirbamojo gyvulio. O kitų miestų darbininkai ar daug ką geresnio mato nuo savųjų siurbėlių? O kaimiečiai ar atranda pas juos malonę ir prielankumą?

Niekuomet, visur aimanuoja proletarijatas, kenčia neapsakomai didžiausias kančias. Kankintojai jų — caras ir jo visa carokratija.

Šalin care! Šalin parsiduodantieji, kraujagožiai viršinininkai! Šalin visi pasekėjai jo! Visur eina dabar maištai po visą Rusijos žemę. Puikas tas, kurs mislija, buk tai žmonijos piktadariai kelia tuos maištus. Anaipol. Maištas ein dėlto, kad valdžia nesumano kaip valstybę rėdyti. Ji moka tik ziovansriaut, prisikabinēt, apiplēšt visuomenę, lyg liepą; ji moka uždēt vis naujus ir naujus mokesčius, užvest niekam nereikalingas kares, teipgi moka užmušinēt tukstančius beginklių žmonių, bet paties svarbiausiojo savo uždavinio bei priedermės — valdyt — ji nė nesupranta. Valdyt knutu—botagu, na-gaika, da gal, bet kulka nesiseka. Reikia valdžiai žinot žmonių reikalus; žino juos tiktai patys žmonės. Galimas daiktas valdyt šalį tiktai patiems žmonėms. Iki šiol pas mus buvo caro valdžia. Ji slėgė žmones, ir čiulpė jų kraują. Dabar mums reikalinga žmonių valdžia. Taigi dabar žmonių valdžią mes būtina turime sutvert. Mes turime nuo žemės veido prašalint caro valdžią ir pastatyt ant jos vietos

tuvi ir anglies kasyklos. Dirbtuvėlės geležies jau 3 mėnesiai nedirba ir negalima įspėti kada dirbs. Anglies kasyklų teip pat darbininkai aimanuoja, jog negali nė ant duonos užsidirbti. Blogas ir apverktinas padėjimas nekurių darbininkų lietuvių, iš priežasties užėjimo krizio ir sustojimo pabriku. Teip gi pranešu, kad į šį miestelį nevažiuotų darbo jieskotų ir kitus persergētų, nes atvažiaavęs vėl turi grįžti atgal ar kur kitur važiuoti.

Lietuviai šio miestelio vargingai gyvena, nes visi mėgsta mautki rudą alutį ir baltąją «spiritinką». Laikraščius skaito tik dvi ypati, išskyrus vieną vaikina, kuris beveik skaito visus lietuviškus laikraščius. Dvi ypati tik skaito lietuviškus laikraščius: «Kovą», «Lietuvą» ir «Saulę», o daugiau nė viens.

J. Sekovyčius.

Springfield, Ill. Sausio 22 d. buvo prakalbos, atminimui Peterburgo skerdynės. Po J.M. prakalbai vienas vertelga, J. K. ėmė šaukt, kad visi socialistai esą arklių vagys.

P. Žemaitpievė.

Lorain, Ohio. Miestelis nemažas guli ant kranto Erie ežero. Miestas gana švarus, plačios gatvės, kurias puošia išsodinti pakraščiais įvairus medžiai. Dirbtuvių dėl šio miesto gyventojų yra gana daug. Bet pastaraisiais laikais tukstanaują, geriau tinkančią žmonių ir visos šalies santikias, mūsų gadynei.

Tokią rėdą gal sutvert tiktai patys žmonės. Išgelbėk die, jeigu činauninkai ims is už šio dalyko: tik sudarkys viską. Bet koku budu gali žmonija sutvert naują rėdą? Labai lengvai. Daleiskim visa žmonija: kaimiečiai, darbininkai, vaizbininkai, amatninkai, bajorai visi be jokio skirtumo luomos išrinks savus užsitikimus žmones. Šitie ištikimieji — žmonių bei luomų atstovai. — tegul susirenka tam paskirtoj vietoj; pasirodavoje, jie nutars ir įsteigs naują viešpatystės rėdą. Reik tiktai pasirupint visų—pirma, kad į tokius susirinkimus — į įsteigiamuosius susirinkimus — žmonių patikėtiniai butų išrinkti vienodai, be skirtumo, kaip dvarininkai, teip ir darbininkai ir kaimiečiai, kad rinkimų tiesa pilnai naudotųsi visi suaugusieji tos šalies žmonės, be skirtumo. Reikia pasistengt, kad rinkimai į įsteigiamąjį seimą atsiliktų pagal visuotino, lygaus, slapto balsavimo tiesą.

* * *

9 vasario, — tai mėnesį praleidus po Peterburgo skerdynės, — caras išdavė ukazą (prisakymą), sušaukt žmonių atstovus dalyvaut įstatymų išdirbime. Bet tai ne tas, kas reikalinga žmonėms; tai nauja caro valdžios apgavystė. Mums, visiems Rusijos valstybės gyventojams reikia žmonių valdžios, o caras visą valdžią paliekti sau, kaip ir pirma buvo. Žmonių atstovams—gi jis neduo la jokių tiesų, tie atstovai te-

čiai darbininkų vaikščioja po miesto gatves ir prie vartų dirbtuvių prašinėdami darbo. Bet tieji nelaimingieji bedarbiai darbininkai gauna tik išjuokimą ir paniekimą.

Lietuvių skaitoma į 8 šeimynas vedusiųjų ir 30-40 pavienių — vyrų. Ačiu keliems draugams gyvuoja tarp lietuvių susipratimas ir vienybė; yra kuopa SLA, kuri turi apie 20 sąnarių. Apšvietimu ir skaitymu laikraščių vietiniai lietuviai neužsiima, išskyrus 2-3 ypatas. Jiems maloniaus ir linksmiaus laikas praleisti prie stiklo alaus.

Mieli broliai! Gana tamsybėje ir girtuoklybėje miegoti, imkimės už mokslo ir apšvietimo: skaitykime laikraščius ir uodingas knygeles!

J. Sekegyčius.

Montreal, Canada. Atsibuvo metinis mitingas SLA. 148 kp. Mitingą atidengė P. Opanovičia. Buvo du kalbėtojai; vienas neseniai iš Lietuvos pribuvęs. Kitas kalbėtojas, aiškino padėjimą lietuvių darbininkų Kanadoj, ragino aukaut nors po keletą centų revoliucijai Lietuvoj. Suaukauta 7.30. Bet nepavyko teip, kaip kalbėtojas aiškino; nors mitinge buvo ir pašalinių ypatų, ne narių, bet aukavo ir tie, o prie paskyrimo pinigų neturėjo balso: rėksniai užrėkė, kad reikia, girdi, dalis pinigų paskirt ant tautiško prieglaudos namo, dalis kankiniams ir dalis revoliucijos reikalams. Bet niekas nepaaiškino, kur tas prieglaudos namas, kokiems kankiniams ir per kur nusiųs tuos pinigus. Vienas draugų apskelbė, kad 26 d.

gul, esą, duoda tik patarimą, bet jis pats tur pilną valią: priimt arba nepriimt jų. Viskas pasiliekti senoviškai, o atstovų jis nori ne nuo visų žmonių, t.y. ne nuo visų luomų, bet tik tai nuo turėjų bei aukštųjų. Žinom mes, kaip aukštiejie žmonės bei turėčiai rupinasi apie žmonių padėjimą!

Anaiptol, nepasiduosime ir neapgaus mus! Reikalausime, kaip ir pirma, sušaukti įsteigiamąjį seimą ir tegul tas seimas nutars, kaip sutaisyti naują tvarką Rusijos žemėj. Pirmiausia to, įsteigiamasis seimas turi išnaikinti nuo žemės veido caro patvaldystę — visiškai ir ant visados. Caras atsižymėjo 9-toj sausio (1905m.) giliausiu ir netikiausiu prasižengimu: šitai ant jo sąžinės guli tukstančiai užmuštų žmonių. Caras — prasižengėlis, caras — užmušėjas nėra vertas caraut. Jam reikia sakyti: traukis iš kelio! Grmazdek! Juk ne vien karuną Mikei II reik nutraukti, bet visiškai nereik mums caro! Kam jis reikalingas? Visokis caras yra sunkenybe žmonėms, — šalies ne rėdo, tik tai žmonijos pinigus eikvoja, dar apstato save visokiais prakvostais, kurie vardan jo spaudžia žmonių. Šalį mes sumanome rėdyti ir be jo. Prancuzai, amerikiečiai ir daugumas kitų šalių seniai jau gyvena be carų ir visiškai nesiskundžia, — atpenč — džiaugiasi, kad išsigelbėjo nuo tų bereikalingų veltėdžių.

Tokia valdžia be caro vadinasi respublika. Mes irgi turime įsteigt pas mus respubliką. Prie respublikos bus pilna liuosybė žodžio ir sąžinės. Mus ne tupdys kalėjimuos už tikėjimą, už streikus, už drąsų bei teisingą žodį. Policija

sausio bus mėnesinis mitingas Lietuvių Soc. Sąjungos; prašė uoriūčiųjų atsilankyt ir įsirašyt, bet paklus triukšmui, negalima buvo išaiškinti. Laikas būtų susiprast.

P. Pastumdėlis.

Waterbury, Conn. Panedėlyj vasario 3 d. atsibuvo LSS. 34 kuopos «trečiųjų teismas». Tyrinėjima tęsėsi 8 valandas. Teisėjai buvo šie: Eimaitis, Žiurys ir Liutkus. Po ilgų svarstymų, kaltininkų didelių nesurasta, viskas tas buvo nesuspirtimas ir ypatiškas ir kai-kurių netaktiškas elgimasis. Sutaikyti nebuvo galima. «Teismas» pripažino naujos kuopos reikalingumą.

Water.

New York, N.Y. LSS. 52 kuopos Propagandistų Kolegija surengė apvaikščiojimą atminimui žuvusių 22 sausio 05 m. Petrapilėj. Daugiausia kalbėtojų buvo tokių, kurie dalyvavo tame kruvinaame caro pasveikinime. Aukų sudėta 3.72; skiriami kovotojams LSDP. ir perduoti RRR—to išdininčiai.

R e z o l i u c i j a:

Mēs, darbininkai, čionai susirinkom paminėt tą didžiąją proletarijų šventę ir siunčiame kovojančiam Rusijos proletarijui savo draugišką pasveikinimą ir draugiškus linkėjimus. Kuomet jūs kovosite už tikrąją žmonijos laisvę, lygybę ir brolybę, mēs su pagarba paminim žuvusius už laisvę lais-

neišdrįs griebt pirmo patikto bei praeivio ir mest kalėjiman. Mēs įvesime tokią tvarką, kad atsakys prieš žmonių valdininkai ir policija. Tuomet mēs liuosai galėsime apsvarstyti mūsų liaudės reikalus ir liuosai kovot už pagerinimą buvio.

Berods, caro valdžia visiškai nebenor sušaukti įsteigiamąjį seimą. Ji bijo jo, kaip ugnies. Ji drūčiai laikosi už savosios vienvaldystės ir nori apsaugot ją ant amžių amžinųjų. Tas, kad caro valdžia gal gyvuot, tik tai kerština žmonių. Todėl, jeigu žmonės nor gyvent savąja valia, caras tur apleist savo cariškąją valdžią.

Tai nieko, ką carui ir jo pasekėjams nebenorisi sušaukti įsteigiamąjį seimą. Mēs, visa žmonija, priversime jį tai padaryti. Koku gi budu? Mūsų carinės valdžios dvi atspirtys: pinigai ir kariumenė. Pinigus ji ima nuo žmonių, o kariumenė teipgi surinkta iš kaimiečių vaikinių bei jaunų darbininkų. Ir pinigai žmonijos, ir kareiviai paimti iš žmonių, caras tai sunaudoja tam, kad žmonės būtų varge bei tamsybėje. Paklausime patys savęs: iš kur paims caras pinigus ir kareivius, jeigu žmonės neduos jam nė to, nė antro? Be pinigų ir be kareivių caro valdžia nieko neįstengs padaryti žmonių. Tegul gi visi kaimiečiai apreikš: ne norim mokėt mūsų kraujageriams mokesčių, ne norim duot jiems kareivių. Nė neklausysim vyriansybės patolei, pakol caras neapgarsins rinkimus į įsteigiamąjį seimą. Bet, jeigu caras ir po šitam da vis prieštarau, tai mēs patys sušauksime seimą, pirmiausia-gi čiukštelsim jį nuo sosto.

vės kovotojus ir išreiškiam panieką ir neapykantą tyroni-
zudytojui – caro valdžiai. Tikėkitės draugai, jog ir mūsų
mintys ir jausmai tie patys, nes ir mums gal greit reiks stot į
krūviną kovą, kaip ir jums.

Lai prasmenga caro valdžia! Lai gyvuoja Rusijos kovo-
jantis proletarijatas! Lai gyvuoja tarptautiška darbininkų
vienybė! Lai gyvuoja sociališka revoliucija! Lai įvyksta so-
cializmas!

P.Sinkus.

Pittston ir Exeter Boro, Pa. Šių aplinkinių lietuviai ir
pradedą nors po truputį judėti. Pirmutinę vietą yra užėmę
LSS. kuopos. 78-ta Exeter Boro ir 32 Pittstone. Tuodvi
kuopelės tankiau pradeda rengti prakalbas, kur jau diktas
lietuvų burelis lankosi. Sausio 26 d. tos kuopelės suvieny-
tomis spėkomis parengė viešą susirinkimą su prakalboms, at-
minimui kruvinojo nedėdienio 22-ros sausio 05 m. Petrapil-
lė. Žmonių prisirinko pilna p. J. Andriušio svetainė, abiejų
lyčių. Drg. J. Čiapulis atidarė susirinkimą. Kalbėjo drg. F.
Živatkauckas ir P. Dubickas, LSS. sekr.

Buvo pakeltas klausimas: «Ar socialistas gali tarnaut
kariumenėj» Išrišta, kad socialistas jokiū būdu negali buti
kariumenėj. Aukų surinkta 2.29; jei nereiks pridėti prie pra-
kalbų išlaidų, tai taps pasiūstos LSS. lit. fondan.

J. Ilgūnas.

IŠ LIETUVOS. (Iš laiško). Mylimas Jonai! Sveikinu

Štai ką privalo žinot ir atmint visi Rusijos darbininkai,
visi kaimiečiai.

Darbininkai seniai jau pradėdą iš sunkaus miego vergų.
Seniai jau pradėjo jie kovot su caro valdžia, kovot už liuosy-
bę ir žmonišką gyvenimą. Juo tolyn, juo narsyn ir stipryn
eina jų kova, tuom vis labiau ir labiau dreba caras už savo
valdžią. Darbininkai suprato, jog geriaus mirt kovoje, negu
naguose pabirkantų bei policijos gyvent.

Kaimiečiam teipgi metas sukilt prieš savąjį pikčiausiąjį
priešą, t. y. prieš carą ir jo tarnus. Labai jau ilgai miegti var-
gšas kaimietis, metas jam atbust ir ištaisyt savo didvyriškus
pečius. Ištaisyt ir nukrėst žmonių dieles! Bet kaimiečiai turi
dručiai įsitėmyt: kovot suvienytomis spėkomis, sutarcingai,
— vienas už visus ir visi už vieną. Reikia turēt slaptus są-
ryšius ir atydziai sergētis policijos. Yra kaimiečių užsitikimas
ir stiprus paramas: tai miestų darbininkai. Jie jau turi savą-
ją partiją, kuri vadinasi darbininkiška socialdemokratiška
partija. Partija šita karzygiška kovoja už pagerinimą buvo
visos liaudės.

Kad kova eitų, kaip reikia, kaimiečiai butinai tur susi-
vienyt su darbininkais. Tame tai laike reik turēt didžią aty-
dą, idant atskirt, kas piktadėjas, o kas geradėjas dabartinia-
me laike.

Męs jau žinom, kad teisingiausias bei užsitikimiausias

jus velydamas sveikatos ir laimės visuose dalykuos jūsų. Pra-
nešu jums, kad pas mane dažnai lankosi policija. Vieną sykį
atvažiavus labai prigązdino. Sako, kad ant manęs esanti di-
delė byla. Aš užklausiau, kokia. Policija atsakė: «Nelzia
skazat» (negali sakyti). Išvažiavo. Antrą syk atvažiavo Anyk-
ščių urėdninkas.

Sakau širdingą ačių, kad ir jūs, broliai, atkeliavę Ame-
rikon, darbuojatės ant politiškos dirvos. Daugel man teko
kalbėtis su tais, kurie parkeliavo iš Amerikos: jie nežino
daugiau nieko, kaip smuklėse alutį gerti. Matyti, kad jie ne-
skaitė laikraščių, nė knygų, kas galėtų juos nupratinti nuo
smuklių ir alučio, o vestų ant kelio šviesos ir supratimo.

J.B.

«Šviesos» draugijos susivažiavimas. Gruodžio 22 d.
p. m. Marijampolėj buvo visuotinasai «Šviesos» skyrių atstovų
susivažiavimas. Iš apyskaitos pasirodo, kad «Šviesos» turi jau
14 skyrių: Marijampolėj (50 žmonių), Pilviškiuos (55), Gra-
žiškiuos (30), Vilkaviškų (48), Naumiestj (ką tik susitvėrė
23), Šakiuos (30), Kybartuos (40), Višakio Rudoj (13), Lan-
keliškiuos (į 30), Gižuos (24), Liudvinave (36), Lukšinos
(17), Sasnavoj (27), Griškabudj tebesitveria. Be oficiali-
škų sąnarių kiekvienas skyrius turi nemaža prijaučiančiųjų,
kurie tolydziai, veikiausia, prie «Šviesos» pribus. Atstovų da-
lyvavo — 33. Tik Lankeliškių, Lukšų ir Višakio Rdous fili-
lijos neturėjusios savo reprezentantų, pasitenkino apyskaitų
prisiuntimu. Visi skyriai turi įsitaisę knygynus, o kai-ku-
rie ir viešasias skaityklas. Nemaža pinigų knygoms pirkti

kaimiečio draugas tai darbininkai, o pikčiausias priešas jų,
tai caro valdžia. Dėlei to—gi, netikėkite popam [kunigam]
ir abelnai visiem tiems, kurie kalba, buk caras apsergsti šalį
ir apgina žmones. Žvėriškai drasko jis ramybę žmonijos, o
ne sergsti. Netikėkite nė tiems, kurie plepės, buk japonai
ir anglai drumsčia visuomenę. Viskas tai melas, kuriuo ap-
dumia akis. Caras ir jo pasekėjai baiseni žmonijai, negu ja-
ponai ir anglai. Netikėkite sargybinių viršininkais, urėdnin-
kais ir kitais visais viršininkais. Jie stoja carinėn tarnyston,
parduodami jam už pinigus savo dorą, sąžinę ir ypatą, kartu
su caru jie čiulpia žmonių kraują. Netikėkite tiems, kurie
tikrina, buk visi vargai paeiną per žydus, armėnus ir kitus
svetimtaučius. Tą kalbą caro pasekėjai paleidžia, norėdami
apdumt žmonėms akis. Gudrų vagišiai visuomet teip daro:
pavagia ir pats pirmučiausias šaukia: pagauk jį, laikyk jį!
Kai—kurie ir įtiki, jog šaukiantis yra teisingas, vagišiais gi
turi but kiti.

Jeigu turite pažįstamus kareivius, įkalbėkite jiems, kad
ne šaudytų į liaudį ir, kad kokios — tegul pereina liaudies
pusėn.

Kovodami visi draugėje, turime pergalēt tuos išgamas,
kurie sugrobė mus žemę ir mūsų dabar neapkenčia.

Šalin caro patvaldystė! Tegyvuoja respublika!

yra išleisusios Šakių filija 65 rub., Vilkaviškio 63 r., Kybartų į 40 rub., Marijampolės 43 r. Knygynais naudojasi ne tik sąnariai, bet ir pašalinės ypatos. Pavyzdžiui, Pilviškių biblioteka kas mėnuo maž-daug naudoja į 2000 žmonių. Tų filijų knygynuosna pareina pirmievių laikraščiai. Mažiausia nuveikta knygų ir laikraščių platinimo atvėjyje. Bandymai daryta Gražiškiuos, Lukšiuos ir Lankeliškiuos. Centro Komitetas darė pirmuosius žingsnius mokslan einančiąją jaunuomenę sušelpiti ir pirmu ruoštu išdavęs 313 r. 33 k. Kol kas C.K. pavyzdžiu vos vienas skyrius tesekė. Sušelpia ne tik studentai, bet ir Seinų pabėgėliai. Didžiuma skyrių taisė vakarus. Ateinančią vasarą manoma įtaisyti tam tikrą artistų grupą. Keliolika skyrių turi savo mokyklėles. Nedaug teatlika naudingų knygų leidime. Išėjo «Šviesos» įstatai ir umu laiku keta Nr.1 «Teatralinio Knygynėlio» pasirodyti. Keletos filijų metinė pinigų apyvarta siekia gana didelių skaitlinių. Bendroji C.K. ir Senapilės filijos apyvarta išneša 500 rub., Kybartų 300 rub., Šakių, Pilviškių per 100. Skaitlinės visai nemažos, tėmyjant, kad tai tik priruošiamieji darbo metai, teisingiau pusmetis. Kaslink visuotiniųjų susirinkimų, tai visos filijos teturėjusios jų po 2 po 3, kuriems pasibaigus, tulos filijos buvo jau mėginusios taisyti įvairias prelekcijas. Susivaziavime daug kalbėta apie «Žiburio» išvirkščiąją politiką. Nutarta garsiai prabilti į žmones, atsakyti ant kunigų keikimų ir pasisakyti da sykį, ko «Šviesa» nori. Nutarta tam reikalui išleisti brošiūrą.

SUSIRINKIMAI IR AUKOS.

¶ Spring Valley, Ill. Sausio 22 d. LSS. kuopa parengė vakarą su prakalboms ir deklemacijoms, atminimui užmurtų darbininkų Peterburge, ir abelnai atminimui visų draugų žuvusių kovoje už laisvę. Kalbėjo drgg.: P. Milčiūnas, A. Krajauckas; deklamavo Alena Lingiūtė. Po kalbų buvo renkamos aukos revoliucijos reikalams ir parduvinėjama «Žarija». Susirinkime dalyvavo tik viena «Liet. Uk. Draugystė». — (A. Krajauckas).

¶ Chicago, Ill. Sausio 26 d. buvo parengtos prakalbos, J. Rodavičiaus salėje, su tikslu sutvert čia kuopelę LSS. Žmonių buvo prisirinkę pusėtinai; visi ramiai užsilaiškė. Revoliucijos naudai surinkta 5.09, iš kurių atėmus prakalbų ir persiuntimo lėšas liko 4.24.

¶ Chicago, Ill. Sausio 22 d. Liaudanskio svetainėj atsibuvo 4-tos kuopos LSS. apvaikščiojimas atminimui Peterburgo skerdynės. Kalbėjo ir deklemavo: Jančauskis, Degulicia, Bolislauskas, Puskunigis, Žemaičiūtė, Krušniauskas, Getviliūtė, Siderevyčius; 4-tos kuopos LSS. choras pagiedojo darbininkų marselietę. Žmonių daug buvo susirinkę. Aukų surinkta 8.53 revoliucijos reikalams. Įsirašė 4 nauji nariai. — (B. Radzevyčius).

¶ Paterson, N.J. Sausio 4 d. atsibuvo čion prakalbos, parengtos LSS. IV Rajono. Kalbėjo J. Šukys iš Brooklyno ir Antonovas. Nors LSS. vietinė 65 kuopa stengėsi visiems pranešti kaslink busiančių prakalbų, bet ant prakalbų publikos mažai susirinko. — (A. Zdanis).

Pasarga kalbetojams ir susirinkimų vedėjams.

Mūsų kaikurie draugai rodią labai nupeikti tokius žmones, kurie kalbėtojui daro užmėtinėjimus. Aš su tuo nesutinku, manydams, kad kalbėtojas turi ant užmetimo tuojaus tinkamai atsakyti, tada užmėtinėtojai apsistos. Tą aš esu matęs dideliuose viešuose susirinkimuose. Bet jeigu kalbėtojas ar susirinkimu vedėjas vietoj atsakyti, bando užginti kalbėt, nori, kad tas nutiltų, arba da sukolioja, tada tik daugiau triukšmo pridirba. Teip pat jei kalbėtojas moka priderančiai atsakyti, padaro gerą įspudį ir ant klausytojų.

A. Krajauckas.

Pranešimas visuomenei.

Vasario 7d., šių 1908 metų, pasiūsta Europon iš Rev. Re'm. K to išdo aukų \$544.66:— revoliucijos reikalams \$500., o nužudytųjų revoliucionierių Buržinskio ir Liaudmito šeimynoms pašalpos — \$44.66

Pilnas apyskaitas apskelbime katrame iš sekančių «Kovos» numerių.

Vardan draugų komiteto

RRK. izbininkas J. O. Sirnydas.

120-124 Grand Str. Brooklyn N.Y.

Draugams kuopų sekretoriams ir korespondentams.

Pastaruoju laiku, esant dangybei žinių ir laiko, kaikurie rašytojai atsiončia apščiai medegos, todėl nurodau, kaip sutvarkyt, kad neišeitų kokių painių.

1. Rašant korespondenciją [žinią], reikia viršuje užrašyt: «Korespondencija».

2. Rašant apgarsinimą [apie susirinkimus ir tt.], užrašyti viršuje: «Apgarsinimas».

3. Rašant laišką į redakciją, užrašyt reikia: «Laiškas į redakciją», ir tam panašiai.

Kai kurie pradėjo rašyti korespondencijose pranešimus [apgarsinimus], kada bus susirinkimai. Kiekviens atskiras dalykas reikia rašyt ant atskiros popieros, arba ir ant tos pačios, tik teip, kad būt galima atskirti.

Teip reikia daryt štai dėl ko:

Nėra kam ir kada perskaityti tuojaus visus atsiųstus rankraščius galas nuo galo. Tik peržvelgiama, kas per rankraštis: ar straipsnis, ar korespondencija. Šitoki raštai gali palaukt savaitę, kitą. Jeigu korespondencijoj bus apgarsinimas, tai jis gali pasi-

vėlint kartais ir dieną palaukus. Dėlto visoki toki dalykai, kurie greitai gali pasenėti, reikia gerai įvardinti ir netaisyti į korespondencijas.

Tą visi draugai privalo žinoti ir, renkant sekretorius, paaiškinti tą priedermę. Raštas gali būti prasčiausias, redaktorius perskaitys, kada reikės talpinti į laikraštį (nors būtų labai malonu, kad draugai mokintųsi geriau rašyti ir nesukrėst į daiktą, kad nereiktų redaktoriui perrašinėti). Bet už kokių nors apgarsinimų suvėlinimą redaktorius neima atsakymo.

DARBININKO KRONIKA.

Užmušėjas milijonierius Thaw, kurs užmušė dėl meilės dalykų kitą turėčią, Stanfordą White, po ilgos jau antros bylos tapo išteisintas. Advokatai su daktarais jį stengėsi padaryti bepročiu, tas pasisėkė ir prigėlbėjo prie išteisinimo. Bet da teisėjas jo neišleido, liepė nugarbenti į bepročių ligonbutį, kur daktarai ištirs, kad jis bus nepavojingas išleidus į laisvę, tada bus paleistas.

Roozevelto pamilijos pasekėja motina, Mrs. Martin Curry, kaip rašo «Chicago Daily Socialist», Kansas City (Mo.) pasimirė skurde. Jos vyro interesai nupuolė, o ji pati paliego, susilaukus 9 kūdikių. Curry rašė prezidentui Roozeveltui, kurs apsiskelbė paremti tėvus auginaučius ne mažiau 8 vaikų. Roozeveltas ne atsakymo nedavė ant to laiško.

Italijos karalius vasario antrą dieną pradėjo savo dvare gedėjimą per 30 dienų dėlei Portugalijos karaliaus ir jo įpėdinio žuvimo; visokius balius ir pasilinksminimus panaikino neapribuotam laikui.

Popiežius prisakė atlaikyti pamaldas ketverge, vas. 6 d. Jis išgirdęs apie Portugalijos karaliaus žuvimą būk taip atsidusęs: «Vargšė Amelija, — dabar teisingai gali būti pavadinta šventa karaliene»...

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

Laikraščiams vėl užėjo sunkios dienos Rusijoje. «Lietuvos Ūkininko» redaktorius P. Gaidelionis patrauktas teisman už straipsnį «Apie mokesčius», tilpusį viename 1907 m. «L. Ūk.» numerių. Sausio 18 d. konfiskavo «Žarijos» N 1, paėmė iš redakcijos buto 121 ekzemplierį. Matomai dėl tų ir kitų sunkenybių «Žarija» pradėjo eiti mažesniame formate (puslapių vis tiek).

«Žarija» N 1 — š. m. V. P. savo straipsnyje «Laikraščių padėjimas» rašo, kad valdžia per 5 mėnesius, nuo birželio iki spalio, sustabdžius ir uždarius 84 laikraščius. Patys pasilaidojo 26, ir tai ne dėl pinigų ar skaitytojų stokos, o tik dėl baudų, kurias vyriausybė uždėdavo. Per tuos 5 mėn. tapę nubausti 133 laikraščiai iš viso 222 kartu. Pinigų užmokėjo 129 tūkst. ir 75 rub. Ne visi redaktoriai galėjo užsimokėti, tai tie už tai kalėjimuose atsidūrė. Padalinus tą bausmę visems laikraščiams, kiek tik išeina Rusijoje, išpuola po 970 rub. Vieton baudos per 5 mėn. areštuota 23 red.; šiaip pateko į kalėjimus 35, o 3 išstremta į tolimesnius kraštus.

* * *

Apie žinomą F. Bagočiaus sumanymą «Vienybė Liet.» sujungt «Tėv. Myl. Draugystę» su Liet. Soc. Sąjunga, «Katalikas» (N 4), nugaustaudamas, rodija tą draugiją «atskiriai palaikyti, jai suteikti naujas spėkas, puolant sulaukyti». Tasai darbas priklauso «visiems lietuviams: ir katalikams, ir tautiečiams, ir socialistams

ir... visiems». Pirmiaus katalikų laikraščiams nerūpėjo T. M. D. palaikymas, dabar rodija tautiečiams (beddieviams) laikyti nuo «puolimo» į socialistų rankas.

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Gerbiamasis drg. «Kovos» Redaktoriau!

Kad nesiimti už to paties darbo dvieje, meldžiu pranešti per «Kovą» mūsų rašėjams, kad pas mane randasi užbaigti šie vertimai:

1. «Baltrius Turazeris». Drama trijosi veiksmėse. Vėkiškai parašyta Filippo Laugman'o ir

2. «Ucisk robotnika i co jest tego przyczyna».

Su soc. linkejimais —

B. Z - r y s .

Guodotina «Kovos» Redakcija!

Meldžiame patalpinti kaip galima greičiaus šitą mano atšaukimą.

Kaip buvo «Kovos» N-3 patilpęs užklausias 67 kuopos, Brighton, Mass., kad paaiškintų plačiau apie draugą J. Jomantą, tai dabar pagal pranešimą sekretoriaus Vaivodos nuo 7 kuopos iš Rochester, pasirodo, kad draugas J. Jomantas yra tikru kovotoju, kovojusių už laisvę visų, o ne tas Jomantas, kuris buvo išdaviku. Matyt, pašelpa yra labai reikalinga draugui J. J. — pasistenkim iš savo pusės mes, draugai kiek išgalėdami. Jis dėl mūsų stengėsi ir gatavas buvo gyvastį padėti, dabar mes pasistenkim dėl nelaimingo.

Brighton, Mass. 67 kp. sekr. J. K u g i s .

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

Iš Europos:

Gando (eilės) — «Garbės jieškočiams», «Žiedeliai», «Linksmybės ašarose», «Kaliniai», «Caro aukos mintys», «Aukštinis dievaitis», «Liepelė», apysaka «Kapai»; Q. Žlibio — «Laiškas iš Lietuvos iš draugus-lietuvius Amerikoje».

Iš Amerikos:

Am. Lietuvaitės — «Moterų klausime»; J. Stasiulevičiaus — «Amerikos republikonų šauksmas» (eilės); P. J. Jakučionio — «Žodis darbininkams»; J. Stalioraitis — «Ko liūdi caras!» (eilės).

Biblijografija.

K a t o r g o n ! Atsitikimas Muravjovo laikuose Vilniuje. Parašė P. B. Išleido «Katalikas». Chicago, Ill. 1907 m. 18 pusl.

D r a u g a s. Pagal K. Flammarion parašė P. Brandukas. Su paveikslais. Išleido «Katalikas». Chicago, Ill. 1907 m. 193 pusl.

N i e k o b e p r i e ž a s t i e s. Komedija viename akte. Vertė Magnų Parvalkietis. Išleido «Katalikas». Chicago, Ill. 1907 m. 34 pusl.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:**Išpildomojo Komiteto:**

J. Grinius, 732 8-th Ave., Long Island City, N.Y.
S. Stankevyčius, 60 Wells St., Hartford, Conn.
T. Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St.,
Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmsėdis, J. Šukys, 87 Grand Str. Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B. Žiurys, Bx 371. Naugatuck, Conn.
Archiv., J.O. Širvydas, 120-124 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekretorius-išdininkas: P. Dubickas, 1815 E. Moyamensing
Ave. Philadelphia, Pa.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasėdis, J. ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J.S. PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn
Išdininkas, J.O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st. Brooklyn, N.Y.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. kuopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, auksas «Kovos» fondan ir Literatūros fondan ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavinių, paduokit skundą Išpildomajam Komitetui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatiškais reikalais, kreiptis prie archyvarijaus J.O. Širvydo.

Užsirašydami laikraštį «Kovą» siūzdami prenumeratą už «Kovą» ir su visais kitais reikalais lytinčiais «Kovą», rašykit tiesiog «Kovos» adrisą.

Sekr. P. Dubickas.

APGARSINIMAL.**L.S.S. finansu apyskaitos.****Išplaukimai:**

Mėnesinių: Bristol, Conn. 2.15; Girardville, Pa. 3.40; * Springfield, Ill. 4.80; Passaic, N.J. 2.00; Lawrence, Mass. 1.40; Minersville, Pa. 7.60; Wilkes Barre, Pa. 3.00; Gilberton, Pa. 2.20; Pittsburg, Pa. 14.80; San Francisco, Cal. 4.20; Johnston City, Ill. 6.60; Jersey City, N.J. 4.00. *Prenumeratos:* K. Zaldaris, Collinsville, Ill.; J. Bichnievich, Hammond, Ind.; O. Baronaiciūtė, Roxbury, Mass.; A. Dumbris, San Francisco, Cal. — po 2.00. Per K. Rutkų, Waukegan, Ill. 1.50. J. Rarnovski, Russia; J. Baltusis, Russia; B. Repalis, Scranton, Pa.; Nistert, Chicago, Ill. — po 1.00. * J. Baltusis, Pittsburg, Pa. 2.00. *Apgarsinimų:* 2.00. *Pav. «K.» NN:* Nuo Suvalkiečių agentų per R.B. 3.86; V. Masiliunas, Chicago, Ill. 1.37. *Pašalinių darbų:* 29.70. *Už raštus:* 18.55. Viso 127.13. Buvo 15.70. Vi-

[so 142.83

Išleidimai:

Red. veikalai: už laikraščius 22c.; knyga ved. prenumeratos 2.50; popiera raštinei 50c.; plunksnų 20c.; klėjai 45c.; nuvalijimas trotuaro 25c. * *Tekn. «K.» dalis:* krasos žonklelių 1.50; ekspresas 2.00; išsiuntinėjimas 2.60; važinėjimai 36c. * statymas 24.00; gesas 1.80; spauda 9.84; alga redaktoriui už pirmąją pusę sausio mėnesio 30.00; alga administratoriui už antrąją pusę sausio mėn. 25.00; alga LSS. sekretoriui už pirm. pusę sausio 25.00. *Išleid. LSS. sekr.:* išsiuntinėjimas raštų 4.20; važinėjimai 32c. Viso 130.24

Iėjo	142.83
Išėjo	130.24
Lieka	12.59

Pasarga: 5 N «Kovos» šių metų apyskaitose pakvituota per neapsižiūrėjamą mėnesinių iš Bunola, Pa. 2.60. Tie pinigai buvo prisiūsti kuopos iš Donora, Pa.

„Kovos“ Fondan:

S. Didjurgis, Pittsburg, Pa. 2.00

Buvo 165.28. Viso 167.28

Išleidimai: Nupirkta literatūros už 19.00

Tą atėmus lieka 148.28

Literatūros Fondan.

St. Louis, Mo. prakalbose 2.40

Buvo 26.37. Viso 28.77

Išleid.: Statymas pašalinių darbų 12.00

Tą atėmus lieka 16.77

L.S.S. Sekr. P. Dubickas.

Pasilinksminimo vakaras!

4-ta kuopa LSSA. parengia su sceniškais perstatymais, dainomis ir šokiais, — vakare Nedėlio, 16 vasario University svetainėje Settlement, 4630 Gross ave., arti 47-tos ir Ashland ave., Chicago, Ill. Prsidės 4-ta val. po pietų ir trauksis iki velam vakarui. Meldžiamė visus lietuvius ir lietuvaiteis kuo skaitlingiausei, atsilankiti nes liksite užganedinti. Įženga 25c porai.

KOMITETAS.

Teatras ir Balius.

New Britain, Conn. Lietuviška Teatrališka Draugystė parengia balių ir teatrą «Velnias spąstuose», subatos vakare 15 d. vasario ant Turner Hall, Arch gatvės. Salė atsidarys nuo 7 val. vakare, teatras prasidės 8.30; po tam šokiai iki 12 nakties. Visus lietuvius ir lietu-

vaites užkvičiame atsilankyti. Įženga vyrams 25c., moterims ir vaikams 15c.

KOMITETAS.

Praneszimas.

Kviečiū visas LSS. kuopas, Illinois Vals-tybės rajono dalyvauti konferencijoje, kuri atsisub Spring Valley, Ill., 22 ir 23 vasario (subatoj ir nedėlioj), svetainėje Vienbickio, ant Dakota st. Subatos vakare bus prakalbos, o nedėlios vakare diskusijos.

Rajono organiz. J. Klembauskas.

V Rajono 5 Konferencija!

Pranėšame visoms LSS. kuopoms Schullkill pavieto, ir aplinkinėms, kad konferencija atsisub 23 vasario Mt. Carmel, Pa., S. Moe-kaičio svetainėje po Nr. 251 South Market Str. Prsidės 12 val. dieną. Nuoširdžiai užprašome visas kuopas pasiūsti savo atstovus ir paduot naudingus įnešimus labai «Sąjungos».

Rajono org. J. Ramanauskas.

Praneszimas.

22 vasario (subatoje) atsisub teatras su dainoms ir deklamacijomis. Prsidės 7½ val. vakare salėje Pernell Hall, 350 Washington Str., Brighton, Mass. — 23 vasario (nedėlioj) 10 val. išryto toj pačioj svetainėje bus laikoma konferencija Mass. valst. rajono. Kuopos malonės prisiūsti delegatus ir paduoti naudingus įnešimus.

KOMITETAS.

Prelekcija Pittsburgu.

15 d. vasario (subatoj) 7 val. vakare atsisub prelekcija L. M. D-tės svetainėj, 142 Ohio

str., Pittsburg, Pa., rengiama 6 LSS. k. Turinys: Fizika, Judėjimas, Spėka, Skystis ir Gazai. Skaitys stud. juris. F.J.Bagočius. Užkviečia visus atsilankyti. KOMITETAS.

Tyrai revoliucijoniški laiškai.

Paveikslėlis perstato carą sėdintį ant sosto, suvyto iš žmonių makaulių. Rusijos darbininkai puolasi prie caro ir traukia jį nuo sosto, kiti rodo savo nužodytus draugus. Kazokai gindami carą, perveria kardais puolančiųjų krutines ir plaka nagais. Revoliucionieriai vienai su pelliais puolasi prie caro, kiti bombas meta. Paveikslėlis ne karikatūriškas, bet tiesiog reališkas, tad ir labai žingeldus. Puikus apskaitymas ir eilės; tokių laiškų nieks da nebuvo išleides. Pinigus mažiau vieno dolerio siųskit pašto markėmis, viršaus dolerio „Money orderiu“. Reikalaudami adresuokite:

J.K. Vasiliauskas,

2418 Kensington ave. Chicago, Ill. (10)

LSS. kuopų viršininkų adresai.

Philadelphia, Pa. 1-ma kp. Sekr. A.Bernotas, 228 Gerritt st
Scranton, Pa. 2-ra kp. Org. F.Živatkauskas 309 Charles st.
Cleveland, O. 3-čia kp. Org. I.Lapinskas, 1931 Lakeside av
Chicago, Ill., 4-ta kp. Sekr. B.Radzevyčius, 5 Institute pl
New Britain, Ct. 5-ta k. Sekr. K.Senkus, 201 Washington st
Pittsburg, Pa. 6-ta k. Sekr. F.Bagočius 148 Ohio st.

Mc Kees Rocks, Pa.
Rocheater, N.Y. 7-ta k. Sekr. K.VAIVODA, 43 Spring st.
Brockport, N.Y.

Donora, Pa., 8 ta kp. Sekr. J.Savickas, Bx 581
Wilkes Barre, Pa. 9-ta k. Sekr. A.Valinčius, 487 New Grant
Mt Carmel, Pa. 10-ta kp. Sekr. O.Skučiūtė, 219 E 6th et
Newark, N.J. 11-ta k. Sekr. A.Stanella, 82 Jackson st
Phila-Frankford, Pa. 13 kp. Sekr. J.Gaigalas, 4765 Stiles et
Baltimore, Md. 14-ta k. Org. J.Bulota, 432 So. Paca st
Minersville, Pa. 15-ta k. Sekr. V.Lietuvninkiuotė, Bx 506
Meriden, Conn. 16-ta k. Sekr. K.Liutkevychius, 17 Pine st
Brookton, Mass. 17-ta Sekr V.J.PETKUNAS, 303 N. Main st.
Collinsville, Ill. 18 kp. Sekr. S.A.Stankus, bx 632
Brooklyn, N.Y. 19-ta k. Sekr. A.Unguraitis, 73 Grand st.
Chicago, Ill. 20 kp. Sekr. J.Vasiliauskas, 2418 Kensington av
Herrin, Ill. 21-ma k. Sekr. J.Mizeris, Bx 257
Chicago, Ill. 22-ra k. Org. K.Janusaukcas, 163 w. 23rd st.
Spring Valley, Ill. 23-čia k. Sekr. A.Gustaitis, bx 146
Plymouth, Pa. 24 kp. Sekr. V.Alyta, 206 Gould st
Nauगतuck & Union City, Conn. 25 kp.

Sekr. S.Beržas, Bx 72, Union City, Conn
Westville, Ill. 26-ta k. Sekr. J.Dumbris bx 2, Himrod, Ill
New Haven, Conn. 27 k. Sekr. T.Lenkevychius, 521 East et
Shenandoah, Pa. 28-ta k. Org. J.Rudaminas 236 N west et
Springfield, Ill. 29-tak. Sekr. V.Burba, 321 N 15-th st.
Yonkers, N.Y. 30-ta k. Sekr. J.Vosylius 67 Jefferson st
So Bethlehem, Pa. 31-a k. Sekr. P.Berukštis 421 Rennig al
Pittston, Pa., 32 kp. Sekr. P.Slekaitis, 36 Stark et
Waterbury, Conn. 34-ta k. Sekr. P.Pricevyčius 7 James et
Lost Creek, Pa. 35-ta k. Sekr. M.Bridickas Bx 17
Bayonne, N.J. 36 kp. Org. Januskevychius, 75 E 22nd st
Chicago, Ill. 37 kp. Sekr. S.Strazdas, 58 Canalport av
Bristol, Conn. 38 kp. Sekr. J.Žvingila, 30 Lincoln st
Los Angeles, Cal. 39 kp. Sekr. ?

Worcester, Mass. 40-a k. Sekr. V.Narijauskas, 1 Goddard et
Bridgeport, Conn. 41-a k. Org. J.Burokas, 488 Main et
Easton, Pa. 42-ra k. Sekr. P.Treinauyčius, 534 Ferry et
Melrose Park, Ill. 43 kp. Sekr. A.Dumbris

231 Spring st., Aurora, Ill.
St Louis, Mo. 44-ta k. Sekr. M.Rasimas 841 Brooklyn st
Paesale, N.J. 45-ta k. Sekr. J.K.Gillus, 62 Jackson et
Mahanoy City, Pa. 46-ta k. Sekr. J.Overaitis 314 E Center et
Panna, Ill. 48-ta k. Rašt. J.Kaminskas, 2 w. Dewitt st.
Hartford, Ct. 49-ta k. Org. S.STANKEVYČIUS, 60 Wells St.
Mc Kees Rocks, Pa. 50 k. Sekr. K.Lukoševychius 11 Locust st
Grand Rapids, Mich. 51 k. Sekr. K.Stankus, 193 Muskegon
New York, N.Y. 52-ra k. Sekr. A.Purvis, 544 W 49 et
St. Clair, Pa. 53-čia k. Sekr. A.Žukauskas Bx 281
Courtney, Pa. 54-a k. Sekr. T.Treinauyčius, bx 74, Bunola, Pa
Allegheny, Pa. 55-ta k. Sekr. J.Skrudulis, 1515 Sheffield et
Youngstown, O. 56-ta k. Sekr. K.Kazlauskas

Struthers, Ohio
Wilmerding, Pa. 57-a k. Sekr. B.Kondratavičius 121 Lilack al
Jersey City, N.J. 59-ta kuopa

Sekr. P.Vasilius 816 Jefferson st. Hoboken, N.J.
So. Boston, Mass. 60-a k. Sekr. J.Raulinaitis 25 w 2nd st r 21
W. Lynn, Mass. 61 k. Sekr. S.Danilavychius, 32 Linden st.
Riverton, Ill. 62 kp. Sekr. A. Baravykas, Bx 96.
Johnston City, Ill. 63 kp. Sekr. A.Bajoras Bx 211
Lawrence, Mass. 64-ta kp. Sekr. F.Juškevyčius, 251 Canal st

Paterson, N.J. 65 k. Sekr. J.Zdanis 24 Walt st
Wilmington, Del. 66 k. Sekr. M.Dovidaitis 401 1/2 Lombard st
Brighton, Mass. 67 k. Sekr. J.Kugis 9 Talford et
Chester, Pa. 68 k. Sekr. J.Aukštakalnis 226 w Front st.
Shaft, Pa. 69 kp. Sekr. S.Kučinskas Bx 82
Gilberton, Pa. 70-ta kuopa Sekr. C.Rice, Box 3.
Cambridgeport, Mass. 71 k. Sekr. K.Armonas 6 Burleigh st
San Francisco, Cal. 72 k. Sekr. A.Dumbris 923 Buchanan et
W.Frankfort, Ill. 73 k. Sekr. S.Salčius Bx 171
Livingston, Ill. 74 k. Sekr. P.K.Pačesa Bx 142
Rockford, Ill. 75 k. Sekr. P.Kazakevičius 423 S 2nd st
Seatonville, Ill. 76 k. Sekr. M.Kairis Bx 78
Benld, Ill. 77 kp. Sekr. J.Matulaitis Bx 236
Exeter Boro, Pa. 78 k. Sekr. J.Stasevyčius 1150 Wyoming av
Girardville, Pa. 79 kp. Sekr. P.Švedas bx 45
Hazleton, Pa. 80 kp. Sekr. P.Butkevychius 537 E Broad st
Chicago, Ill. 81 kp. Sekr. J.Franas, 221 Wabansia av
Niagara Falls, N.Y. 82 kp. Sekr. J.Kudlauskas, 212 11th st
Montreal, Canada 81 kp. Sekr. F.Breskus, 31 Manufacturers
Hyde Park, Mass. 85 k. Sekr. L.Zavistanavič 216 Hydepark

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 144 Herriot st. Yonkers, N.Y.
F.Bagočius 148 Ohio st. Mc Kees Rocks, Pa.
J.Žeivis, 711 W.Lombard St. Baltimore, Md.
A.Kalinauskas, 4458 So. Honore st. Chicago, Ill.
T.Kubilsky, 66 Porter ave. Brockton, Mass
J.Keršis, Box 328 Wilmerding, Pa.
J.Luiza, 22 So Greene st. Baltimore, Md.
V.Kvedera, 512 W.Barre st. Baltimore, Md.
P.Kačiulis, 512 w. Barre st. Baltimore, Md.
J.Matulis, 103 Grand st. Brooklyn, N.Y.
A.Dumbris, Box 512 Melrose Park, Ill.
P.M. Kaitis, 221 wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.

VYČIUS, 60 Wells st. Hartford, Conn.

Ch. MAJAUSKAS, Box 413. Westville, Ill.
B.Kondratavičius, Box 659 Wilmerding, Pa.
J.Vaitkevychius, 40 Walnut st. New Haven, Conn
J.Jasulevyčius, Bx 6 Minersville, Pa.
P.Mėškis, 775 N. Montello st. Montello, Mass.
P.Norkus, 255 River st. Paterson, N. J.
A.Kašuba, 129 Joseph ave. Rochester, N.Y.
J.Lukoševychius, S.E. Cor. 12th & Ritner st. Phila., Pa.
M.A.IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st. Philadelphia Pa.
E.FROOMES, 73 Grand str. Brooklyn, N.Y.
F.NARVYDAS, 544 W. 49-th str New York, N.Y.
J.STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st. Allegheny, Pa.
A.STANELIS, 74 West st. Newark, N.J.
J.ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave. Springfield, Ill.
A.D ir Žulaitis, 155 Metropolitan av. Brooklyn, N.Y.

Metas užsisakyti

„Žarija“ 1908 metams.

„Žarija“ eis ir po naujų metų toje pačioj dvasioj, kaip ir ligšiol, vieną kartą per savaitę. Kaina metams 3 rb., pusmečiui — 1 rb. 50 kap., 3 mėn. — 80 kap., 1 mėn. — 30 kap. Užsieniuos: metams 4 rb., pusmečiui — 2 rb., 3 mėn. — 1 rb. 5 kap., 1 mėn. — 40 kap. Beto, „Žarija“ duos:

- a) tiems, kurie surinks 10 apmokejusių prenumeratorių, vienuoliktąjį ekzemplierių dykai,
- b) tiems, kurie užsimokės už visus metus, dykai arbininku Kalendori " 1909 metams, kuris išeis rudenį 1908 m.

Laiškai ir pinigai reikia siusti redakcijai, o ne redaktoriui, leidėjui arba administratoriui ypatiskai, kadangi taip išeina visokie neparankumai.

Užsienio prenumeratorius meldžiame siusti pinigus per Vilniaus Komercijos Banką, arba tiesiog savais pinigais, bet ne "money order'iais".

Adresas: **VILNIUS,**

Pilies skerg. (Zankovi per.) N 10, b. 4.

„Žarijos“ redakcijai.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) \$ 1.25
VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c
NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) 10c

Pinigus siųskite per Money Order arba pašto markėmis ant šio adriso:

P.Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekioja \$ 2.00.

Paveikslai revoliucijos naudai.

«Kovos» redakcijoje galima gauti puikių spalvotų paveikslų 22x28 colių didumo, perstatančių epizodą iš revoliucijos judėjimo Lietuvoje. Vienas paveikslas su prisiuntimu prekioja vieną dolerį. Pinigai eis revoliucijonaudai.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorčių ir sluntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agltuojančiu nariu LSS. Teipgi turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str. Philadelphia, Pa.

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.
VISIEMS ŽINOMAS
Dr. Philip Rovno,
423 Pine St. Philadelphia.
PRIMAMOSIOS VALANDOS:
Iki 10 išryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Tik šią savaitę.

Visi, kurie ateis pirkt šią savaitę vaistų, gaus kalendorių J.Trinerio ir Severos lietuviškoj arba lenkiškoj kalbose.

Aptieka

E.W.Gilas SE. Cor. 2nd & Federal st.

„K o v a”

Išleina kas pėtnyėia. Prennumera | visas $\text{\$}$ 2.00 „KOVA” The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
 metams $\text{\$}$ 2.00
 pusmeėiui $\text{\$}$ 1.00
 Apėarsėnėmų prekė: $\text{\$}$ 2.00
 Sykis uė colį 50c. per mėnesį 1.00; $\text{\$}$ 1.00
 per metus 10.00 $\text{\$}$ 1.00
 Advertisement rates on application.

Siunėiant raėtus, pinigų ir visokiųse redakėijos reikalauose susiraėant, adrisuokite:
«KOVA», S. E. Cor. Moyamensing Ave. and McClellan Str. Philadelphia, Pa

AGENTŪRA ŠIFKORČIŲ

Parduodam laivakortes ant visokių linijų; siėiams pinigus | visas dalia svieto; išėimam amerikoniėkas pirmas ir antras popieras; patarnaujama uė tūmoėčių kiekvienam dalyke; išėrasom popieras angliėskoj, lietuviėskoj, lenkiėskoj ir rusiėskoj kalbose; duodame patarimus provose. Jei ko reikalauji, atėik pas mus, o busi nėžanedintas.

302 Wharton str. Philadelphia, Pa.

J. Hodell ir F. Urbonas. (11)

Pirmasis lietuviu bepartijinis pirmėiviėskas
 dienraėtis

„Vilniaus Žinios”

Iėsteigėjas Petras VILEIŠIS.

Artimiausioje ateityje dienraėtis bus padidintas ir bus spauzdinamas didesnėmis raidėmis, kad palėngvinti jo skaitymą. Visiems uėėsenio prenumeratoriams **«Vilniaus Žinios»** bus siunėiamos kasdien.

«VILNIAUS ZINIŲ» kaina uėėsiraėant:

Mėnesiams	12	6	3	1
Vilniuje ir visoje Rusijoje	6 rb.	3 rb.	1.50	50 kap.
„ Uėėseniuose	12 r.	6 rb.	3 rb.	1 rub.

Apskelbimai:

Prieė tekstą uė petito eilutė arba jos vietą 30 kap.
 „ „ „ po tekstui „ 15 kap.

Pinigus uė dienraėtį ir apskelbimus reikia siųsti šiuo adrisu:

«Vilniaus Ziniu» administr.

Jurgio prosp. 14, b. 2.

VILNIUS, Russia.

100 tukstanciu iš po spaudos

Naujos Lietuviėskos daktariėskos knygos jau
 išėjo **„VADOVAS | SVEIKATĄ”.**

Ir vėl 100.000 išleista tos knygos, kurios vėliausias išdavimas, yra su daug pridėjimų, plaėiau išaiėškinta visokios ligos, kaip bėti sveiku ir nuo ligų apsiserėėti, pripildyta

Direktorlaus:

COLLINS New York Medical Instituto.

Apart mokėliėkų raėtų kas reikalinga kiekvienam žinot, toje knygoje yra daug žėngėidžių pamokėnimų, apie vyrų su moterims susituokėmą, ką iki šiol dar nieks teip atvirai ir drėėiai neapraėte, kaip „Vadovas | Sveikatą”.

Tą knygą suvirėsum 200 lapų didžio, kiekvienas, kuris tik atsius 10 c. markėms uė prisiuntėmą, apturėės per paėtą VADOVĄ | SVEIKATĄ dykai.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir moterims, nes joje yra apraėymai kaip nuo visokių ligų išėsisaugot, kaip jas išėgydyt, teipat visokių ligų vardai. Kiekvienas toje knygoje atras sau reikalingas žėnias.

Jei sergi, pirmiau negu kreipsies pas koki daktarą, kad nesandėia ligų neikalbėtų, tai išėsiraėyk ir perskaityk VADOVĄ | SVEIKATĄ.

Teipat **Collins N.Y. Medic. Inst.** daktarai, vyrų ir moterų visokias ligas gydo pasekmingai, nes pergalejimui ligų vartoja grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypateėskai, tai apraėyk ligą (lietuviėskai), kad liga bus išėgydoma ir bus prisiusti vaistai, tai kokio skyriaus ar vardo liga nebutu, bus išėgydyta. Vaistai išėsiuntėjama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaulėės, tik ne | Rusiją. Adrisuok:

The COLLINS N.Y. Medical Institute

140 West 34-th st.

New York, N.Y.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p.

ėėventadieniais nuo 10 ryto iki 1 p.p.

Dr. R. Mielke, aprėpintojas gydėnių Institute.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviėška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Iėšmaino pinigus ir išėsiunėia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geleėžinkelių tikietų.

Parduodame geleėžinkelių tikietus | visus miestus Jungtėnių Valetėjų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Kataliogas

Sztuku arba Maglijos
 No. 1. DYKAI.

Szitam kataloge telpa geriausias Magijszkos Sztukos. Kas prisius savo adresa ir uė 2c stempa tas gaus Sztuku Kataloga Dykai. Adresas:

H. I. SMITH

84 Washington St. R. 21-22 CHICAGO, ILL.

Dr. A.L. Graičunas

3202 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skirtumo:

Vyriszkas, Moteriszkas ir Vaiku. Priemimo valandos kasdien ir nedeliomis: Nuo 8 ryto iki 9 vakaro.

Telefonas Yards 7399.